

AVSTRIJA—ŽOGA V ROKAH IMPERIALISTIČNIH VLAD

TEKMA MED MUSSOLINIJEVIM IN HITLERJEVIM FAŠIZMOM.—ENOTEN BOJ PROTI SOCIALISTOM

Diskreditiranje diktatur. — Klanje fašistov med seboj. — Ekonomska negotovost Avstrije. — Sleparsko zvrčanje krivde drug na drugega

V TEKMI z Mussolinijem za politično kontrolo nad Avstrijo je kancler Hitler bitko zmagal izgubil. Okrog 140 nazijev se je 25. julija polastilo palače, ki je sedež avstrijskega kanclerja, umorili so načelnika vlade Dollfusa in naznanili po radiu, da je stari režim Avstrije nadel, naslednje pa ga naziji, ki to za združenje Avstrije z Nemčijo.

Načrt nazijev pa je bil poln hib, ker ni računal z raznimi možnostmi. Dasi je bila Avstrija nekaj ur po umoru Dollfusa brez organizirane vlade, so se razkropljeni ministri spet zbrali in po nekaj dneh porazili Hitlerjeve nazije. Mussolini je to ostal "varuh neodvisnosti Avstrije".

Avstrijska vlada je nedavno objavila izjemni zakon, ki določa smrtno kazen za teroriste in za one, ki imajo v posesti bombe. Pojasnjevala je, da je ta postava za zaščito javnega mira naperjena proti nazijem. V resnici je bila upravljalna črta 25. julija samo proti socialistom. Dan predno je bil Dollfus umorjen, sta bila obsojena dva socialisti v smrt, eden ker je streljal in ranil policaja, drugi, ker je vrzel bombo, ki je napravila \$11 škodo. Hitlerjevi naziji, ki so bili aretirani že pred tedni radi resnično terorističnih dejanj, niso bili klicani pred sodnika in so obsojeni. Dollfusova vlada se pač ni hotela zameriti Hitlerju, pa je priznala nazijem. Naziji niso bili tako obzirni in so umorili maha kanclerja takoj ko so ga dobili v pest.

Temu umoru 25. julija je sledilo preganjanje nazijevskih pučistov, ki so se postavili v raznih avstrijskih mestih policijskih uradov, železniki in ostali v drugih javnih uradov. Uspeli niso nikjer. Ker izmed njih je mogel, je poženil v Nemčijo ali pa v Jugoslavijo.

Tragični konec kanclerja Dollfusa je postal politično krizo in gospodarsko negoto-

vest v Evropi, svet na spravi še bližje praga vočne nevarnosti. Ob enem so naboji med fašisti tudi znak razkrajanja, krize in polumov v njihovih vrstah. Hitlerjev režim je omajan. Fašistična diktatura v Avstriji se vzdržuje s pomočjo Italije, papeža in s taktično odobritvijo Velike Britanije ter Francije. Mussolinijev magnetizem v Italiji popuša, dasi je on izmed vseh sodanjskih diktatorjev še najtrdnjejši. Diktature svetu niso prinesele rešitve. Dežel niro izvlekle iz krize. In niti v eni deželi ne bi obstala brez pomoči sile ter brutalne zadušitve opozicije.

Diktature fašizma, ki so v početku imele med ljudstvom precej priljubljenost, so danes diskreditirane. Ker svojih obljub niso bile v stanju izvršiti, postaja ljudstvo nejevoljno in godrnja. Nezadovoljnost je prodrla celo v vrhnje plasti nazijev v Nemčiji. Hitler ji je pončič 30. junija začasno napravil konec s pomoritvijo okrog sedemdesetih vodilnih članov svoje stranke in vlade. Toda nezadovoljnost z razmerami tli in požar iz nje gotovo izbruhne.

Gospodarski položaj se v Italiji še vedno slabša. Ampak aparat fašistične vlade deluje tako efektivno, da je za enkrat še v stanju v kati zadušiti vsako organizirano opozicijo.

Obe državi si iščeta noliče za povečanje svojega ugleda in moči v Avstriji. Hitler jo rabi, ker je ob nastopu vlade obljubil, da privede kljub vsemu Avstrijo v tretji rajh. Mussolini je zapretel, da se raje zaplete v vojno kakor pa da bi doustil bomaltnostv med Nemčijo do Italije, kajti Nemčija bi postala premočna in važnost Italije kot velasile bi relativno splahnela.

Tudi druge evropske države so za "neodvisnost" Avstrije — toda ne zaradi Avstrije, ampak vsled svojih interesov. V tem žongliranju z njegovo usodo avstrijskemu ljudstvu ni dano, da bi svobodno samo odločilo. (Nadaljevanje na 4. strani.)

RAZNOTEROSTI IZ INOZEMSTVA

Italija in Avstrija.

Italija ima na avstrijski meji okrog 50.000 vojakov svoje "mehanizirane" armade, ki je pripravljena na momentni ukaz udreti v Avstrijo in braniti njeno "neodvisnost". Sedanja avstrijska vlada je odvisna od pomoči Italije, medtem ko je ogromna večina avstrijskega prebivalstva proti italijanski kontroli svoje dežele.

Jugoslavija.

Umešavanje Italije v notranje zadeve Avstrije vznemirja Jugoslavijo. Obe državi sta za samostojno malo Avstrijo v interesu svojih mej, toda Avstrija, ki bi bila le vazalka Italije, je Jugoslaviji v slučaju konflikta z Italijo bolj nevarna, kakor pa če se Avstrija združi z Nemčijo. Raditeja je jugoslovanska vlada velesilam že pred tedni sporočila, da v slučaju italijanske intervencije v Avstriji bodo marširale v Avstrijo tudi jugoslovanske čete. Interesi Italije se z Jugoslavijo povsod križajo, ker je Italija posegla predaleč v jugoslovanska ozemlja in jo opala dveh važnih luk. Mussolini je vzel pod svojo zaščito Albanijo, edino z namenom, da zavlađa italijanski imperalizem prej ali slej nad Balkanom. Oborožena sila Italije v številu moštva je trikrat večja kakor Jugoslavije. Njena značajna vojna flota je ena najboljših na svetu; poleg te ima razmeroma močno vojno mornarico, medtem ko ima Jugoslavija le par malih bojnih ladij. V slučaju konflikta oti morala Jugoslavija vsled politike

premoči kmalu podleči, in Mussolini išče prilike za "uspešno" vojno, kakor jo išče Japonska proti Sovjetski Uniji. Vzrok, da Jugoslavije še ni napadel, je v Franciji in v mali antanti. Ako bi Jugoslavija ne imela tega zavezništva, bi bil Mussolini napram nji veliki bolj aroganten in Aleksander si ne bi upal imeti toliko militarističnega ponosa.

Pogreb Dollfusa.

Poročajo, da se je udeležilo pogreba umorjenega avstrijskega kanclerja Dollfusa okrog četr milijona ljudi, večinoma iz radovednosti. Vendar pa ga je velik del avstrijskega ljudstva spremljal v duhu in faktično z velikim sočutjem. Bil je pač le žoga v rokah mogotcev, ki se igrajo z usodo dežel in ljudstev. Orajtorji ob krsti, posebno vodilni predstavniki avstrijske vlade, so odprto, na diplomatičen način, obdolžili Hitlerjev režim krivim za ta umor.

Oboroževanje Kitajske.

Kitajska, ki je v prešlih dveh letih prišla proti svoji volji pod diktato japonskega militarizma, skuša z vsemi sredstvi, da se oboroži, predno bi jo Japonska mogla popolnoma podjarmiti, kakor si je podjarmila Mandžurijo. V ta namen gradi Kitajska s pomočjo tujega kapitala municijske tovarne in utrdbe. Nedavno je kitajska vlada sklenila pogodbo z Italijo, v kateri se je slednja zavezala zgraditi na Kinjskem tovarno za izdelovanje vojnih aeroplanov. Eno tadij. V slučaju konflikta oti morala Jugoslavija vsled politike

tudi "kapital" Zedinjenih držav. S to taktiko si kitajska vlada pridobiva "simpatije" evropskih kapitalističnih vele-sil in pa ameriškega kapitalizma v svojih naporih, da se lotne japonske vojaške in trgovske nadvlade.

Socialisti v Avstriji.

Socialisti v Avstriji so dne 27. julija izdali na delavstvo s svojimi tajnimi načini proglas za borbo proti Hitlerjevemu in Mussolinijevemu fašizmu, ki tekmujeta v Avstriji za prvenstvo. "Odločilna ura za udar proti obema fašizmom se nazlo bliža," se glasi v proglasu. "Kar se je zgodilo v Avstriji 25. julija je v bistvu isto, kar se je dogodilo v Nemčiji 30. junija: v obeh slučajih so fašisti morili fašiste. Tukaj in tam pomeni to začetek konca fašistične dominacije. Naša ura se bliža! Bojite pripravljene za akcijo!" zaključuje apel, ki je bil razširjen po vsi Avstriji.

Nesreča vrh nesreče.

Avstrija vsled tekme med velesilami, ki igrajo z njeno usodo, gospodarsko veliko trpi. Vsled februarjskih nemirov in zdaj vsled bojev med fašističnima strujama v Avstriji so turisti to lepo planinsko deželo skoro popolnoma opustili. S tem je ob svoj glavni dohodek. Ljudstvo, ki je odvisno od turistov za svoje preživljanje, je silno obupano.

Uime na Poljskem.

Poljsko so koncem prošlega meseca zadele velike povodnji. Mnogo ljudi je utonilo, škoda je ogromna.

Za deportiranje radikalnih tujerodcev

V času stavke pristaniških in drugih tujerodcev v San Franciscu je bilo aretiranih mnogo tujerodcev, katere so obtožili hujskanja, kaljenja "javnega reda" in nelojalnosti. Na sliki je urad distriktnega pravnika v San Franciscu, kjer so zasliševali aretirane "prevarne" tujerodce v namenu, da jih deportirajo, ako se jim omenjeni prestopki dokažejo.

Z DELAVSKEGA SVETA

Vlada milice.

Preki sod je bil prošli teden proglašen zaradi stavke v Minneapolis, Minn., in v Kohlerju, Wis. V Kohlerju, ki je bil leta in leta oglašan za idealno delavsko selišče, sta bila dva stavarja ubita in mnogo ranjenih. Napad nanje so izvršili od kompanije najeti gangsterji, ki so dobili od šerifa "zvezde" in službo deputi šerifov.

Kompanije v obeh mestih so trdovratne in zagotavljajo, da nočejo s stavarji nikakih pogajanj. Vladni posredovalci so v očigled te situacije brez moči in Rooseveltova administracija molči.

Komunisti — povzročitelji stavk...

Kapitalistično časopisje po vsi deželi je po navodilu svoje propagandistične centrale začelo koncem julija s sistematičnimi poročili, da so komunisti temeljni vzrok vseh stavk v tej deželi in da povzročajo s svojim hujskanjem v stavke in v nasilna dejanja delavstvu in ljudstvu v splošnem ogromno škodo. Zaeno s tiskano propagando so kapitalistični krogi organizirali takozvane "vigilante" ali "čuječnike", ki si laste pravico izvrševati "postavo" na svojo pest. V San Franciscu in nekaterih drugih krajih so navalili v urade I. W. W. in v one, ki so bili osumljeni za komunistična zbirališča. Uničili so v njih vse opremo, knjižnice in rekorde. Osumljene radikalce so aretirali, kogar pa so zasadičili v omenjenih lokalih, so pretepli. "Čuječnikom" se ni ničesar zgodilo.

Minnesotski governor Olson ne verjame trditvam, da so komunisti povzročitelji teh bojev. Med drugim je dejal:

"Ne strinjam se z onimi, ki smatrajo, da je delavec, kateri zahteva življenja vredno plačo, komunist, zato ker ni zadovoljen z mezdo \$12 na teden. Niti ne soglašam s tistimi, ki odobravajo streljanje v ne-

oborožene državljane in stavkujoče delavce. Spuščanje krogelj v njihove hrte nikakor ne odobravam." Da-li bo Olson v tem nesporazumu z delodajalci dosegel kaj v prid delavcem, ali pa bo moral magari proti svoji volji pomagati izkoriščevalcem zbiti stavkarje na tla in jih pripraviti k pokorščini, je odvisno od poteka nadaljnjih dogodkov. Prejkone bodo delavci največ na škodi tudi v tem slučaju, ker je premoč na kapitalistični strani. Dobro je, da se delavci kljub temu zavedajo, da brez bojev ne bo zmage.

Nasilja proti delavcem.

Še nikoli ni bilo proti ameriškim delavcem v stavkah porabljenih toliko plinskih bomb in izvršenega toliko nasilja, kakor letos, v drugem letu Rooseveltovega demokratskega "new deala".

"Special" deputiji ogrožajo življenja stavarjev.

Ker imajo v tej deželi korporacije v oblasti obe vodilni politični stranki (demokratsko in republikansko), so si pridobile privilegij, ki jim dovoljuje v varovanje njihove privatne svojine tudi privatno armado. V vsaki stavki najamejo v človeških nizinah tolovajske karakterje, katerim dajo policijsko oblast — toda ne v boju proti zločincem, ampak proti delavcem, ki se zoperstavljajo zločinskemu izkoriščanju.

V tobačni tovarni v Yorku, Pa., so "special" deputiji poškovali s svojim pretepanjem okrog sto delavcev toliko, da so bili poslani v bolnišnico lečiti rane in zlomljene ude. Posebni deputiji v Californiji in v Washingtonu so s svojimi brutalnostmi ne samo pobijali delavce, nego mnoge neozdravljivo pohabili. Ni je skoro stavke, v kateri se ne bi z delavci postopalo kakor da so stekli psi.

Ali ste naročnino na Proletarca že poravnali?

V RAZREDNI DRUŽBI JE KOOPERACIJA NEMOGOČA

DVA stavarja ubita v Kohlerju pri Sheboyganu, mnogo ranjenih; preki sod v Minneapolisu; generalna stavka v San Franciscu zrušena; v stavki pristaniških delavcev v Californiji in Washingtonu mnogo ubitih; 50 stavarjev ranjenih v Yorku, Pa.; vojaštvo poslano v Kohler, Wis. In tako naprej vesti o stavkah dan za dnem.

Včas, in tudi še sedaj, so nekateri unijski voditelji pridigali taktiko sodelovanja med delom in kapitalom. Tudi Rooseveltova administracija veruje v tak evangelij.

Toda sodelovanje med razredi, ki so si v svojih interesih odločno nasprotni, je nemogoče in neizvedljivo. Krvava povest iz sedanjih stavk to potrjuje. New deal v vlogi prijatelja delavstva je razkrinkan.

VAŽNOST BODOČEGA ZBORA NAŠE ZVEZE

**Ali je delovanje članov JSZ v naprednih
podpornih in kulturnih društvih pravilno?**

Piše FRANK ZAITZ

BILI so časi, ko so mnogi slovenski in drugi jugoslovanski delavci smatrali, da so napredni zato, ker k maši ne hodijo. Še danes jih je precej, ki tako mislijo. Marsikdo naglaša svoje naprednostvo z dejstvom, da je član te ali one svobodomiselnih podporne jednote.

Te vrste naprednostvo je najcenejše in ne zahteva nikakega truda.

Na ljubo naprednjakom te vrste se mnogi somišljeniki socialističnega gibanja v podpornih društvih spretno ogibljejo vsake agitacije v prid socialističnih načel in tako je posebnost v povojni dobi nastalo vse polno naprednih društev, katerih naprednost je edino v tem, da niso cerkvena (pa tudi proticerkvena ne).

V podpornih društvih deluje, ali pa je delovalo v preteklih desetletjih že mnogo naših sodrugov z vso mogočo vneto in požrtvovalnostjo. Zgradili so močne, postojanke podpornih jednot in zvez, pri tem pa je zaostajalo delo v socialističnih klubih, ker so jim dajali manj važnosti in manj pozornosti. Zaradi te hibe so postala za socialistično gibanje več ali manj mlačna tudi nekaj res delavsko usmerjena podporna društva in v ospredje je prišel v njih element, ki je proti "politiki", zato ker so voditelji nasprotnikov "politike" delavni v demokratski in republikanski stranki, pa jim je socialistična ideologija v društvih napoti.

Na prihodnjem zboru v Clevelandu se bomo morali resno vprašati, da-li smo s svojim trudom in delom v podpornih društvih dosegli kaj trajnega v prid delavskega gibanja, ali pa smo imeli le mimobežne uspehe, ki niso pustili posledic.

Še posebno se širi buržvazna in klerikalna ideologija v angleško poslušajočih društvih slovenskih podpornih jednot in zvez, namreč tistih, ki temelje na svobodomiselnih načelih. To mora dovesti v še večjo idejno praznoto in nazadnje v stagnacijo, iz katere bi jih koncem konca moglo rešiti le združenje s podporno organizacijo, ki ima odkrito klerikalne principe.

Priznajmo, da smo bili v svojem delovanju na ljubo mirnim odnošajem z nazadnjaštvom v drugih organizacijah prepopustljivi. To hibo še lahko popravimo, kjer pa je to nemogoče, je boljše, da naši člani in somišljeniki osredotočijo svoje delovanje v socialističnih klubih in v stranki, namesto da trošijo čas in denar za aktivnosti, ki napredku delavstva nič ne koristijo.

Veliko se danes govori o "militantstvu" v socialističnem gibanju. Tudi med nami ga je treba več. Ampak ne takih militantov, ki so vroči le v debatah z ljudmi sličnega prepričanja. Poznam jih, ki so za radikalizem in kaj vem kaj vse samo kadar so v socialističnem krožku, v društvih, kjer bi res lahko kaj storili za delavsko gibanje, pa molče celo tedaj kadar nazadnjaki in zaslepljenci mahajo po njemu in blatijo aktivne socialiste.

Nič manjše hibe so se dogajale v takozvanih naprednih kulturnih društvih. Še zdaj jih je malo takih, ki bi bila res socialistično usmerjena in bi bila pod vodstvom prepričanih sodrugov. Na vseh prošlih zboreh smo imeli referate in razprave o kulturnih društvih, toda kritiziranj proti hibam v njih se ni vzel resno, razen v nekaterih, in tako je pred nami še vedno stari problem: kako zanesti delavsko prosvetno delo — proletarsko kulturo — v delavska kulturna društva!

Pred nami je tudi važen problem, kako pridobiti Prosvetni matici več društev in gmočnih sredstev, da bo res v stanju razširiti svoje delo. Predvsem je treba predavateljev v naselbine, ali z dosedanjimi sredstvi je to nalogo mogoče le deloma izvrševati.

Mladinski problem je ob enem problem bodočnosti vseh naših organizacij in ustanov. Ameriško slovenska mladina bo na prihodnjem zboru imela precej zastopnikov. Od njih in od nas je odvisno, ali bomo mogli z našim delom prodrati v mladinske vrste enako uspešno kakor smo prodrli pred 25. leti v vrste priseljenih Slovencev, Hrvatov in Srbov.

Zivimo v najkritičnejši dobi, kar jih pozna naša zgodovina. Poleg splošnih imamo še svoje posebne probleme. In v tej dobi se snidejo člani X. rednega zbora JSZ. Če pridemo skupaj z vednostjo, da smo z delom komaj pričeli, in z odločnostjo, da s svojim gibanjem moramo naprej, bomo v teh vseh važnih časih kos svojim nalogam.

POZABLJENE OBLJUBE ZA ODPRAVO BREZPOSELNOSTI

Iz urada A. F. of L. za delavsko statistiko poročajo, da je bilo meseca junija 10.312.000 delavcev brez zaslužka v industriji in agrikulturi, ali blizu 100.000 več kakor meseca maja t. l. Junija lanskega leta jih je bilo nad 12 milijonov. Od tedaj je vlada nakazala ogromna posojila za razna javna dela, toda kljub vsemu je število brezposelnih znatno samo za par milijonov, in še to na zelo umeten, gospodarsko nezdrav način.

Privatna industrija je omejevala obrat, ker ni odjemalcev in odjemalcev ni, ker delavci ne zaslužijo. Potrebe ljudstva pa so ogromne. Manjka riu obleke, dostojnih cenjenih stanovanj, zadostne hrane itd. Ampak industrija stoji, ali pa obratuje omejeno, ker se ji ne izplača pognati kolesje v poln tečaj. Njeni lastniki hočejo profit, in če profita ni — nastane kriza — ne zanje, ampak za ljudstvo.

Različne vlade so v prošlih letih skušale z raznimi navedbami in regulacijami odpraviti brezposelnost in ob enem utrditi kapitalizem ter mu omogočiti profit. Uspele niso, niti ne bodo. Zlo brezposelnosti je na sedanji stopnji kapitalističnega razvoja nemogoče odpraviti.

PROLETAREC

List na interese delavskega ljudstva.

Izhaja vsako sredo.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze.
NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00;
za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.
Inoseststvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu naj-
pozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev
v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Work-
men's Publishing Co., Inc.
Established 1906.

Editor.....Frank Zaitz
Business Manager.....Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:
United States, One Year \$3.00; Six Months \$1.75;
Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One Year
\$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3639 W. 26th St., CHICAGO, ILL.
Telephone: Rockwell 2864.

Komu se boljše godi?

Predno je odšel predsednik Roosevelt to poletje na počitnice, je v govoru v radia vprašal prebivalstvo: "Mar se vam ne godi mnogo boljše kakor pred letom?"

Predsednik ni slišal odgovora. Ampak če bi ga, ne bi bil več toliko siguran v svojo vero izboljšanih razmer.

Par milijonov brezposelnih bi mu lahko odgovorilo, da jim je v boju za obstanek sicer nekoliko lažje, ker so dobili delo, da pa so plače nizke, delo nestalno in raditega jim je še vedno nemogoče živeti v smislu takozvanega ameriškega standarda. Nekaj milijonov delavcev bi mu pojasnilo, da jim je bila mezda zvišana, toda ne toliko kot so se podražile življenjske potrebe, zato so razmere zanje približno kakor poprej. Trgovci bi mu pojasnili, da skupijo precej več, toda ljudje pokupijo manj blaga kakor pred letom. Vzrok je, ker je zdaj dražje. Tudi v tem oziru je torej izboljšanje neznatno. Bankirji bi predsedniku odgovorili, da jim je boljše in lažje, ker so jim banke rešene in s tem vsa njihova velika papirnata imovina. Veledindustrialeci bi mu odgovorili, da jim je NRA ljuba, v kolikor se tiče pravilnikov, ne ugajajo pa jim delavske unije, in vlada jim pomaga, da se jih čimprej zatre.

Farmarji bi na vprašanje, če se jim ne godi boljše kakor pred 15. meseci, odgovorili zelo neenotno. V splošnem so z razme-rami nezadovoljni. Mnogi upajo na izboljšanje, drugi smatrajo, da je bila vsa dose-žana vladna pomoč zanje brez trajne vrednosti.

Kaj pa 10,000,000 brezposelnih? Mar se jim godi boljše, "ker jim še vedno ni treba delati"? Njihov odgovor na predsednikovo vprašanje ni laskav in bi Rooseveltu pokvaril počitnice, ako se bi bil ukvarjal z njim.

Nad 16,000,000 ljudi v tej deželi je odvisnih od vladne podpore za svoje preživljanje. Ta podpora zadostuje le za najpotrebnejše — za hrano — in to je daleč od takozvanega ameriškega življenjskega stan-
darda.

Pred 15. meseci je bilo bedno stanje brezposelnih in milijonov farmarjev skrajno ka-
otično. Zdaj je sistematizirano, regulirano in subvencionirano. Administracija v Washingto-
nu misli, da pomeni to izboljšanje razmer. Ampak razmere so take kakor so bile, le re-
guliranje krize je nekoliko boljše, kar je v
korist tistih, ki bi v zagazanju v končni po-
lom vse izgubili. Zdaj so jim bogastva obva-
rovana, ker je poskrbljeno, da ljudem v tej
deželi ni treba umirati od glada. Regulirano,
dobro organizirano miloščinsko podpiranje
bednih je najboljša zavarovalnica za ohran-
itev milijardnih imovnih tistim, ki so pravi
lastniki te republike.

Čudna dežela

Niti o predsedniku Rooseveltu ter njego-
vem new dealu ni pisalo ameriško časopisje
prošle tedne toliko kakor o John Dillingerju.
Njegova slika je bila priobčena nešteto krat.
Nihče izmed svetovnih osebnosti ni imel v
ameriških dnevnikih toliko sedem ali osem-
kolonskih naslovov na prvih straneh kakor
John Dillinger. Moške, ženske, fantje, de-
kleta in mali otroci so govorili o njemu ka-
kor da je pravljeno bitje.

Kdo je bil ta človek: ropar in morilec des-
peratnega, pustolovskega tipa, torej "ju-
nak", kakršne ljudstvo obožuje v "lepih pri-
vlačnih povestih".

V nedeljo 22. julija je bil ta romantični
zločinec pred nekim malim kino glediščem
v Chicagu zavratno ubit. Ustrelili so ga de-
tektivni zvezne vlade. In nato je začel brniti
radio z opisom tega umora ter o činih, ki jih
je izvršil ubiti "podeželski fant" Dillinger.
Časopisi so preplavili ulice vseh večjih ame-
riških mest s posebnimi izdajami. Silno va-
žen dogodek!

Tako krmí profita lačno kapitalistično ča-
sopisje ameriško publiko s šundom, kajti če
bi jo izobraževalo, bi prišel kapitalistični si-
stem toliko prej v opasnost.

Revolucija, ki bi mogla strmoglaviti igno-
ranco v delavskih vrstah, bi bila najvaž-
nejša in najpotrebnejša.

SLIKE IZ AVSTRIJE O MEDSEBOJNEM KLANJU FAŠISTOV DVEH SKUPIN

Na levi na vrhu je umorjeni avstrijski kancler Engelbert Dollfuss, ka-
terega se je iznebila s krvavim činom Hitlerjeva fašistična skupina v
Avstriji. Dollfuss je zastopal politiko Mussolinijevega fašizma. V svojem
delovanju je žel po zaslugi Mussolinija tudi vse mogočo oporo svete sto-
lice v Rimu, s katero je italijanski fašizem v tesni zvezi. Spodaj na levi
je bivši Dollfussov podkancler Emil Fey, ki je istotako klerofašist, sovra-
nik socialne demokracije in morilec avstrijskih socialistov. Na desni spodaj
je "princ" Ernst von Starhemberg, ki je po atentatu na Dollfussa prevzel
načelnstvo avstrijske vlade. Starhemberg se je v klanju socialističnih de-
lavcev proslavil še celo bolj kakor sta se Dollfuss in Fey. Ker pa med
fašisti ni nikakoga iskrenega smotra, se zdaj koljejo med seboj, kar je iz-

razito pokazal ta slučaj v Avstriji in par tednov prej klanje med fašisti
v Nemčiji. Gori na desni: Avstrijsko vojaštvo na dunajskih ulicah. Zdaj
je bilo poslano v boj proti nazijem, meseca februarja t. l. pa proti delav-
cem socialističnega prepričanja, njihovim ženam in otrokom. Slika spodaj
v sredi je pročelje palače, v kateri je urad kanclerja. V njo so udri naziji,
preoblečeni v klerikalne fašiste, umorili Dollfussa, in skušali na zelo ne-
spreten način formulirati vlado, ki bi sprejemala povelja Hitlerja, namesto
Mussolinijeve. V dvoboju med fašistoma il ducejem in der führerjem je
prvi v tej situaciji še na vrhuncu, ker je deležen v boju za "neodvisnost"
Avstrije opore Francije in Velike Britanije.

IZ NAŠEGA GIBANJA

Duluth, Min. — John Kobi, ki je bil govornik na slavnosti 30-letnice minnesotskih dru-
štev SNPJ dne 22. julija na
številni SNPJ, je poslal dve naro-
čnini. Poroča, da je bila prire-
ditev uspešna.

Rock Springs, Wyo. — "Pri-
loženo pošiljam par naroč-
nin", piše John Jereb. Bilo jih
je 6 polletnih. Jereb je že dol-
go med najmarljivejšimi agi-
tatorji Proletarca.

Bridgeport, O. — S. Snoy
poroča, da je bila konferenca
JSZ v Boydsville dne 22. ju-
lija zelo uspešna. Jos. Skoff
iz Bartonja je bil izvoljen za
delegata na clevelandski zbor.
Tudi na Proletarčev tiskovni
fond niso pozabili.

Johnstown, Pa. — V tej okoli-
ci je dobil J. Snoy iz Bridge-
porta 24 polletnih naročnin,
med temi devet novih. V John-
stownu in okolici je bil Prole-
tarec razmeroma že prej pre-
cej dobro razširjen.

Arma, Kans. — Anton Su-
lar je poslal dve naročnini.
Dasiravno so razmere malo-
kje slabše kakor v Kansasu,
ima Proletarec v tej državi
mnogo prijateljev in bil bi tu-
di najbolj razširjen slovenski
list, če bi naši ljudje imeli pri-
liko do zasluzka. Kar dobe-
tu in tam zdaj, niti za hrano ni
zadosti. Na bodočem zboru
JSZ v Clevelandu bodo zastop-
pane tudi kansaške naselbine.

Ely, Minn. — V sredo 25.
julija se je vršil v Slovenskem
domu na Elyju shod, na kate-
rem je govoril Frank Zaitz,
urednik Proletarca. V razpra-
vo so posegli tudi elyški roja-
ki Teran, Bohine, Pirc, Kun-
stelj, Lube in par drugih. John
Teran je nabral v podporo
"Proletarcu" \$5.60. Shodu je
predsedoval Joseph Mantz.

Forest City, Pa. — Klub št.
10 je izvolil Frank Draslerja
za delegata na X. redni zbor
JSZ. Slavnost 25-letnice kluba,
ki bo zaeno piknik, se vrši
v nedeljo 5. avgusta na Cerov-
škovi farmi.

Detroit, Mich. — Jos. Kor-
sich je dobil prošli teden 6 pol-
letnih naročnin in John Zor-
nik 3. Na zboru v Clevelandu
bo Detroit z delegati in obiš-
kovalci dobro zastopan.

Chicago, Ill. — V našem u-
radu so se oglasili: Frank Ru-
gelj s soprogo iz Radleyja,
Kans.; Jos. Devjak s soprogo
iz Detroita; Albert Hrast iz
Las Vegas, Nevada, in Louis
Hrast iz Canonsburga, Pa., ki
sta prišla na pogreb svojega
brata Toneta; Joseph Ule,
njegova soproga in njena si-
nova iz Imperiala, Pa.; Otto
Tekautz iz Clevelanda in
mnogo drugih.

Cleveland, O. — Betty Bo-
gatay, članica angleškega od-
seka kluba št. 27, nam sporo-
ča o načrtih za ustanovitev uč-
nega tečaja za mladino. Na-
meravajo sodelovati tudi v

je sploh na noge postavil. Ita-
lijanski se bo po mojem mne-
nju še najdlje držal ker je ta-
mošnje ljudstvo prekmalu pad-
lo v past fašizma. Drugič pa
je v interesu angleškega, fran-
coskega in deloma ameriškega
kapitalizma, da ostane tam
Mussolini na krmilu ter varu-
je njegov v Italiji vložen ka-
pital. Drugače bi bil šel Mus-
solini že davno po globe! Sploh
pa je vsa stvar odvisna v prvi
vrsti od Rusije. Spritno moder-
no urejene socialistične drža-
ve ne bodo mogle več dolgo
obstajati kapitalistične evrop-
ske države. Prosperiteta, ki bo
nedvomno v najkrajšem času
nastopila v Rusiji, bo morala
v Evropi avtomatično zrušiti
kapitalistični družabni sistem,
podobno, kakor je francoska
meščanska družba zrušila sre-
dnjeveško fevdalistično dru-
žbo.

MNENJE IZ STAREGA KRAJA O BODOČNOSTI FAŠIZMA

Iz starega kraja smo dobili
od vztrajnega socialističnega
delavca pismo, v katerem iz-
raža med drugimi tudi slede-
če svoje misli:

"Pri nas je vsak dan slabše
— kakor povsod drugod po
svetu. Mislim, da gremo z ve-
likimi in hitrimi koraki socia-
lizmu nasproti, čeprav se za-
vedam, da bo poginilo pred
ostvarjenjem socializma še
mnogo žrtev ter bomo morali
izvojevati še mnogo težkih,
nemara celo najtežjih bojev,
pretrpeti še mnogo porazov.
"Zdi se mi, da je dosegel
fašizem svojo kulminacijo ter
je začel že propadati. Saj se
mu majo na vsej fronti tla
pod nogami! Mislim, da bomo
še vsi mi doživeli popoln po-
lom fašizma. Nemški se je
pričel rušiti mnogo prej, nego
smo si mogli misliti. Avstrijs-
skega hudič jemlje, preden se

sporedih s pesmami itd. in želi
v ta namen not ter sugestij.
Vaje tega odseka se vrše vsa-
ko soboto dopoldne v prostori-
h kluba št. 27.

Chicago. — V klubu št. 1
sta bila izvoljena za delegata
X. rednega zbora JSZ Luka
Groser in Mary Udovich. De-
legatca "Save" je Mary Jugg.
V mladinski pevski, zabavni
in učni odsek "Save" in kluba
je vpisanih že nad 31 otrok.
Vaje se vrše vsako soboto po-
poldne v dvorani SNPJ.

Eveleth, Minn. — Na slavnosti
društev SNPJ 22. julija
je Max Martz opravljal poleg
svojih društvenih nalog tudi
agitacijsko delo za Proletar-
ca. Razdal ga je precej izvo-
dov. Ob tej priliki se je sešlo
mnogo nekdanjih aktivnih so-
misljenikov ter agitatorjev J.
S. Z. Na slavnosti je bilo po-
cinitvi pripravljalega odbo-
ra nad 2,000 ljudi.

V tej številki na 3. strani je
objavljen seznam naročnin, ki
so jih poslali agitatorji. Ali je
vaša naselbina zastopana v
njemu?

X. redni zbor JSZ se bliža.
Čitajte naznanila in razprave
o njemu. Pričakujemo, da bo
ta zbor kos svoji veliki nalogi
v teh zgodovinskih izredno
važnih časih. Priporočamo
članstvu in klubom, da v listu
razpravljajo o njemu in nje-
govem sporedu.

Prihodnja konferenca zapadne Penne

Strabane, Pa. — Prihodnja
konferenca klubov JSZ in dru-
štev Prosvetne matice, ki se
vrši tukaj dne 5. avgusta, bo
ena najbolj obiskanih v zgo-
dovini našega gibanja v zapa-
dni Penni. Pričakuje se, da se
tega zborovanja udeležijo vsi
delegati X. rednega zbora J.
S. Z. iz tega okrožja. Dobro
bodo zastopani tudi klubi in
društva PM, ker bo ta kon-
ferenca dala navodila vsem
delegatom.

Priznati je treba, da je delo
naše konference največ pripo-
moglo, da bomo imeli na pri-
hodnjem zboru največjo re-
prezentacijo, kar jih je bilo še
iz zapadne Penne na zborih
JSZ. Ker bo to zadnje zboro-
vanje pred zborom, bomo iz-
volili tudi delegata, ki bo za-
stopal konferenco.

Po zborovanju se vrši pik-
nik v Drenikovem parku v svr-
ho kritja stroškov delegata.
Za ples bo igral Ludvikov or-
kester. Torej na svidenje na
zborovanju in pikniku dne
5. avgusta!
John Terčelj, organizator.

Razprava v klubu št. 1 o načelni izjavi soc. stranke

Chicago, Ill. — Na prošli se-
ji kluba št. 1 dne 27. julija je
podal tajnik Peter Bernik za-
eno z nadzornim odborom po-
drobno finančno poročilo o
klubovem poslovanju prošle-
ga pol leta in o drugih klubov-
vih aktivnostih.

Po končanem dnevnem re-
du je sledila razprava o novi
strankini načelni izjavi, s ka-
tero se je pričelo na seji mese-
ca junija. Govorili so F. A.
Vider, Frank Aleš, Justin
Saltz, Ivan Molek, Fr. Zaitz,
John Rak, Anton Garden in
Joško Oven.

Z obeh strani je padlo pre-
cej kritičnih besed, kakor je
običaj v takih razpravah v na-
čelno delavskih organizacijah.
Te seje so se udeležili tudi
štirje člani Uletove družine iz
Imperiala, Pa., ki so prišli na
obisk v Chicagu in več drugih
krajev v Illinoisu. — P. O.

Izlet društva "Nade"

Chicago. — Zensko društvo
"Nada" št. 102 SNPJ priredi
v nedeljo 5. avgusta izlet na
"kranjski hrib" v Willow
Springsu nad Stežinarjem.
Truck odpelje izpred Udovi-
čeve hiše ob 10:30 dop.

Na ta izlet vabimo vse pri-
jatelje našega društva v Chi-
cagu in okolici ter gl. odbor-
nike SNPJ, ki bodo pred to
zabavo zbrani na svoji seji.
Zagotavljamo vse, da se boste
zabavali v našem krogu.

Članica.

KONFERENCE J. S. Z.

Canonsburg, Pa.

v nedeljo 5. avgusta v dvorani
društva Postojnska Jama SNPJ.

Cleveland, Ohio

v nedeljo 12. avgusta v Slov. nar.
domu na St. Clair Ave.

Waukegan, Ill.

Konferenca klubov in društev
Prosvetne matice v nedeljo 14.
oktobra v Slov. nar. domu.

Klubi JSZ in društva Pro-
svetne matice v zgoraj o-
značenih okrožjih so pozva-
na, da pošljejo zastopnike
na konferenco.

KOMENTARJI

Papež globoko užaljen.

Zaradi umora avstrijskega kanclerja Doll-
fussa je bil papež, kakor so poročali iz Ri-
ma, globoko užaljen. V svojem ogroženju
je označil ta zločin za skrajno kriminalen
umor, izvršen nad vrednim kristjanom s ple-
menito dušo. V nebesa je papež obrnil pro-
šnjo, da naj vsemogočni pripomore katoliški
Avstriji do miru, in nato ji je dal svoj apo-
stolski blagoslov.

Dvjcina kričanska čustva v Vatikanu.

Umorov ne odobravamo. Socialisti smo
proti vsakemu klanju, medtem ko je katoli-
ška cerkev že blagoslovila nešteto bojnih
ladij, topov in armad ter jih navduševala v
vojnah za mesarenje drugih kristjanov.

Sveti oče se zgraža nad morilec, ki so ubili
Dollfussa. Toda mar ne uči ista cerkev, da
kdor se z mečem bojuje, bo z mečem pokon-
čan?

Ali je imel vatikan sploh trohico zgraža-
nja, ko je Dollfussov režim kral februarja
to leto v Avstriji delavce, njihove žene in
otroke? Niti enega zločina niso izvršili. Bran-
ili so ustavo in svoje težko priborjene civil-
ne svobodščine, katere jim je pogazila Doll-
fussova vlada, tista vlada, ki je prisegla, da
jih bo varovala. Mar jo je papež Rim obso-
jal zaradi krive prislege in zaradi morilnega
početja? Ne, kajti papež in Mussolini sta da-
la Dollfussu vso mogočo pobudo za njegovo
brutalno zatrtje delavskega gibanja v Av-
striji, ki pa kljub temu, da je bilo zadušeno
in krvi, še vedno živi in se pripravlja k vsta-
jenju.

Obežanje socialistov v Avstriji.

Dan predno je bil kancler Dollfuss umor-
jen, je njegov preki sod obsodil v smrt mla-
dega socialista Josipa Gerla. Predno so mu
natakrili zanjko, so ga vprašali za poslednje
sporočilo, ako ga ima: "Da," jim je odgovo-
ril, "prepričanje je več kakor smrt." Nato
so vrgli en konec vrvi preko trama, dva ka-
toliška fašista sta jo potegnila k sebi, da se
je telo socialista Gerla dvignilo nekaj čev-
ljev s tal, dva druga pomočnika pa sta pri-
jela Gerla vsaki za eno nogo in ramo ter ga
tiščala navzdol. To je trajalo minuto, nato
so ugotovili, da je Gerl mrtev, ga zavili v
umazane vrče ter izročili grobarju.

Čikaški Daily News z dne 25. julija poro-
ča o tem umoru z Dunaja med drugim:

"Obežanje Josipa Gerla sinoči je zelo pre-
treso tukajšnje prebivalstvo. Rudolfu Anz-
bocku, ki je bil zaeno z Gerlom obsojen v
smrt, je bila kazen spremenjena v dosmrten
zapor.

"Smrtne obsodbe v Avstriji se izvršujejo
z obežanjem. Visile nimajo, in ne pasti. Ra-
belj-povleče vrv in njegova pomočnika pa
noge in rameni žrtvi toliko časa, da se za-
duši.

"Polica, katerega je Gerl obstrelil, ni
umrl. Razstrelba, vsled katere mora Anz-
bock v dozorni zapor, je povzročila \$11
škoda.

"Nihče ne zanika krivde Gerla, za kaka-
rjo je kazen smrt, kajti zakon je zakon.
Ljudstvo pa je pretresel način, po katerem
sta bila ta dva socialista tirana pred preki
sod in v smrtno obsodbo z vso mogočo brz-
lino, medtem ko najmanj ducat nazijev, radi
katerih je bila ta postava sprejeta, še ni bil
niti klicanih na obravnavo, četudi so njihovi
zločini večji kakor je bil Gerlov."

Ali je to dejstvo koga v vatikanu prete-
slo? Kaj še! Socialisti so "brezverci" in za
brezverce cerkev nima srca, ne usmiljenja,
ne priznanja, pa čeprav imajo več kr-
ščanskih čednosti, kakor pa kardinali in dru-
gi poglavarji svete matere cerkve.

Pozdrav sovjetskemu zastopniku.

Komaj dve leti je tega, ko je vsaka patri-
otična organizacija v tej deželi smatrala za
svojo dolžnost sprejemati resolucije proti
priznanju Sovjetske Unije. Koliko napadov
in očitkov je deževalo nanjo v ultrapatrioti-
čnih vrstah in na njihovih zborovanjih!

S priznanjem Sovjetov se je to spreme-
nilo. Na banketih visoke kapitalistične dru-
žbe, katerih se v svoji službi poslanika ura-
dno udeležuje Aleksander Trojanovski, igra-
jo poleg ameriške himne Internacionalo! In
ne samo privatne godbe, nego tudi ameriške
vojaške in mornarične godbe!

Ko je prišel Trojanovski dne 13. julija na
obisk v Chicagu, ga je vojaška četa na pro-
storu svetovne razstave pozdravila z 19.
strelji iz topov in vojaška godba mu je igrala
Internacionalo. Ameriški in sovjetski urad-
niki, vključivši zastopnike čikaškega mesta,
so jo poslušali stoje.

Fašisti more fašiste.

V soboto 30. junija so v Nemčiji fašisti
morili fašiste — člani člane iste stranke. Dne
25. julija so fašisti ene struje v Avstriji na-
merili svoja bodala in puške proti fašistom
druge struje. Fašizem je teorija sile, teorija
dikature v pesteh enega človeka, kateremu
se mora pokoriti vse. Ko pokolje ali ukroti
zunanj opozicijo, išče nasprotnikov v svojih
vrstah, v svoji vladi, in jih prav tako kruto
ugonobi. Fašizem je pomik v barbarizem, v
katerem ga čaka neizogiben razpad.

Ako bi bilo med slovenskimi delavci več
mislječih čitateljev, bi imel Proletarec več
naročnikov.

E. ZOLA:

RIM

Poslovenil ETBIN KRISTAN

(Nadaljevanje.)

Dine je bil o' eni. V redkih slučajih, ko je Pierre doma obedoval, so stali njegovi krožniki na mizi dam v mali obednici v drugem nadstropju na strani proti smrtno žalostnemu dvorišču. Pray takrat je diniral tudi kardinal v prvem nadstropju v solnčni dvorani, z okni proti Tiberi. Bil je vesel, da je imel pri obedu svojega nečaka Daria za druga, zakaj njegov tajnik, don Vigilio, ki je drugače z njim obedoval, je odpiral usta le tedaj, kadar je bil vprašan. Gospodinjstvi sta bili popolnoma ločeni; niti skupne kuhinje nista imeli, niti skupnega osobja, in doli ni bilo nič skupnega kakor velika izba, v kateri se je pripravljala postrežba.

Toda najsi je bila obednica v drugem nadstropju še tako mračna in napolnjena z zelenkasto poltemo dvorišča, zajtrk obeh dam in mlade duhovnika je bil vendar ja-ko vesel. Celu navadno vsa lesena donna Serafina je bila vsled velike notranje sreče videti blažja. Nedvomno še niso bile izčrpane slasti njenega smučnega trisa na plesu ob strani Morana. Ona je prva začela na vso moč hvaliti soarejo, dasi jo je — kakor je dejala — navzočnost kralja in kraljice zelo motila. Pripovedovala je, s kakšno okretno taktiko se ji je posrečilo preprečiti, da bi bila predstavljena. Sicer pa je upala, da mora njena znana ljubezen do Celije, kateri je bila botra, dovolj opravičiti njeno navzočnost v tem nevtiralnem salonu, kjer se srečavajo vse sile. Kljub temu jo je morala še peči vest, zakaj napovedala je, da pojde takoj po zajtrku v Vatikan h kardinalu tajniku; govoriti je hotela z njim o nekem delu, kateremu je bila patronesa. Ta poset za odškodnino po Buongiovannijevi soareji se ji je zdel pač neizogiben. Nikdar še ni gorela v taki vnetosti, a še bolj v nadi, kakor zdaj, ko je imel biti njen brat kardinal kmalu dvignjen na prestol sv. Petra; to je bil zanjo najvišji triumf, povzdiga njenega plemena, ki se je zdela njenemu obiteljskemu ponosu nujna in neizogibna. Ko je vladajoči papež bolehal, je gnala vso reč celo tako daleč, da je skrbela za perilo, katero je hotela zaznamovati z grbom novega pontifeksa.

Benedeta se ni prenehala šaliti, smejala se je vsemu in govorila o Celiji in Atiliju s strastno nežnostjo žene, katere ljubezenska sreča uživa v sreči prijateljske dvojice. Potem, ko se je prinašal desert, je z začudenim obrazom vprašala slugo:

"No, Giacomo, kaj pa smokve?"

Počasen, zaspanih kretenj, jo je ta gledal, kakor da ne razume. Na srečo je šla Victorina skozi sobo.

"Kaj pa smokve, Victorina? Zakaj nam jih ne servirajo?"

"Kakšne smokve pa, kontesina?"

"Smokve, ki sem jih zjutraj videla v sobi za pripravljanje. Iz radovednosti sem vstopila, ko sem šla na vrt... Krasne smokve so bile, v mali košarici. Čudila sem se celo, da se še dobe ob tem času... Rada jih jem, in pasla sem se že v misli, da jih bom jedla pri obedu."

Victorina se je nasmejala.

"O, že vem, že vem, kontesina... To so smokve, ki jih je prinesel duhovnik iz Frascatija — saj se spominjate, tisti župnik — snoči osebno za Njega eminenco. Bila sem navzoča. Trikrat je ponovil, da je darilo in da se mora postaviti na mizo Njega eminence, ne da se premakne le en listič... Zgodilo se je torej, kakor je dejal."

"No, to je lepo!" je Benedeta vzkliknila s komično jezo. "Ti sladkosnedci se sedaj goste brez nas! Zdi se mi, da bi bili vendar lahko delili!"

Zdaj se je vmešala donna Serafina, vprašujoča Victorino:

"O tistem župniku govorite, ki je prej prihajal k nam v vilo, kajne?"

"Da, da, župnik Santobono, ki oskrbuje tam doli malo cerkev S. Maria dei Campi... Kadar pride, vpraša vedno za abbeja Paparellija; mislim, da sta bila skupaj v semenišču. Tudi snoči ga je moral abbe Paparelli pripeljati z njegovo košarico k nam... O, ta košara! Pomislite, dasi nam je tako zabičal, smo vendar pozabili in jih nismo postavili Njega eminenci na mizo, tako da se ne bi bile smokve danes niti užile, če ne bi bil abbe Paparelli pohitel ponje in jih sam odnesel gor — s tako pobožnostjo, kakor da nosi

sveti zakrament. Seveda, Njega eminenca jih je kaj rad!"

"Danes jih ne bo moj brat nič kaj posebno počastil, ker mu prebava nekaj ni v redu," je zaključila princesa. "Prebil je slabo noč."

Ponavljjanje Paparellijevega imena jo je zaskrbelo. Nosilec vlečke s svojim velim, zgubanim obrazom, s svojo debelo, nizko postavo, podoben črno oblečeni pobožni stari devici, ji je bil zoprn, odkar je opazila, kakšno oblast ima s svojo ponižnostjo in skromnostjo nad kardinalom. Nič drugega ni bil kakor sluga, navidezno najmanjši, in vendar je vladal: čutila je, da uničuje njen vpliv in da pogostoma razveljavlja, kar je storila ona, da bi pomagala bratovi častihlepnosti do zmage. Imela ga je zlasti na sumu, da ga je že dvakrat navedel na dejanja, ki jih je smatrala za resnične napake. Morda se je motila; tako pravična je bila, da mu je priznala izredne čednosti in vzorno pobožnost.

Medtem se je Benedeta dalje smejala in šalila, in ker je Viktorina odšla, je poklicala slugo.

"Čujte, Giacomo, nekaj malega mi morate poskrbeti..."

Obrnila se je do tete in Piera:

"Prosim Vaju, nastopimo za svoje pravice... Pred seboj jih vidim, kako sede tu spodaj, skoraj pod nami, za mizo. Stric privzdiguje liste, streže si z ljubeznivim smehljajem, daje košaro Dariju, ta jo daje don Vigiliu, in vsi trije jedo vsi skrušeni. Ali jih vidite? Ali jih vidite?"

Ona jih je videla; hrepenenje, da bi bila vedno v Darijevi bližini, misli, ki so neprenehoma letale k njemu, so ji ga tako z ostalima dvema privedle pred oči. Njeno srce je bilo doli; ona je gledala, poslušala, čutila z napetimi čutili svoje ljubezni.

"Giacomo, pojdite dol, pa recite Njega eminenci, da bi za vse na svetu radi pokusili njegove smokve. Zelo ljubezniv bi bil, če bi nam poslal tiste, ki jih ne mara več."

Ali donna Serafina, ki je zopet našla svoj strog glas, se je vnovič vmešala.

"Giacomo, ne ganih se nikamor! Dovolj je teh otročarij," je zavrnila svojo nečakinja. "Takihi šal ne maram."

"O teta!" je mrmrala Benedeta, "tako sem srečna! Tako dolgo je že, kar se nisem od srca smejala!"

(Dalje prihodnjic.)

Kaj se je zgodilo s tistimi filozofi, ki so pravili, da v tej deželi ne bo prevrta v socializem, ker se ljudem predobro godi?

AGITATORJI NA DELU

Izkaz naročnin, ki so jih poslali agitatorji "Proletarca".

Vse naročnine, ki jih pošljejo zastopniki in drugi agitatorji Proletarca, so štele na bazi polletnih naročnin. Namreč agitator, ki pošlje eno celoletno, je zabeležen v tem seznamu z dvema polletnima.

VII. IZKAZ.

Joseph Snoy, na agitaciji v Ohio, Penni in W. Va.	50 1/2
Ch. Pogorelec na agitaciji v Coloradu	36 1/2
Frances Zakovič, No. Chicago, Ill.	19
Karoline Macerl, Chicago, Ill.	19
Anton Zornik, Herminie, Pa.	14 1/2
Anton Jankovich, Cleveland, O.	14
Frank Nagode, Sheboygan, Wis.	14
John Rak, Chicago, Ill.	12
Jacob Rožič, Milwaukee, Wis.	9
Vincent Pugelj, West Allis, Wis.	8
Anton Udovčič, La Salle, Ill.	6
Frank Bizjak, Chicago, Ill.	6
John Jereb, Rock Springs, Wyo.	6
Joseph Korsič, Detroit, Mich.	6
Angeline Zaitz, Chicago, Ill.	4
Anton Zidanšek, Sharon, Pa.	4
John Langerholc, Johnstown, Pa.	4
John Zornik, Detroit, Mich.	3
Peter Banich, La Salle, Ill.	3
Anton Sular, Arma, Kans.	3
Albert Naprudnik, Detroit, Mich.	2 1/2
Frank Zaitz, Chicago, Ill.	2
Frank Martinjak, La Salle, Ill.	2
James Dekleva, Gowanda, N. Y.	2
John Vitez, Nanticoke, Pa.	2
Frank Sustarič, Lloydell, Pa.	2
Frank Augustin, Imperial, Pa.	2
Frank Udovčič, Chicago, Ill.	2
John Kobi, Duluth, Minn.	2
John Terčelj, Strabane, Pa.	2
John Marolt, W. Mineral, Kans.	1
K. Erzožnik, Red Lodge, Mont.	1
Frank Podboy, Parkhill, Pa.	1

Skupaj v tem izkazu (4 tedne) 265 polletnih naročnin. Prejšnji izkaz (4 tedne) 313 1/2.

Minneapolis pod vojaško diktaturo

Prvič v zgodovini Minneapolisa je bila prošli teden proglašena nad rjim "vojaška diktatura". Governor Olson je izročil mesto upravi milice, ker se stavkovna situacija ni hotela nagiti k obojestranskemu sporazumenu zaključku. Medtem ko so stavkajoči vozniki truckov bili pripravljani na pošteno poravnavo, so jo prevozniki firme odklonile. To je bila letos v tem mestu že druga stavka prevoznikovih delavcev. V obeh so kompanije izražale le provokatorsko vlogo in izzivale svoje delavce, njihovo upornost pa so v svoji propagandi označevale za "komunistično početje".

Anton Hrast v bojih in v javnosti

Kratek pregled ob priliki njegove smrti

Dne 24. julija zvečer sem dospel na Ely, Minn. Ko sem čakal avta, da me pelje k Jenku, mi pove Jože Mavec, da je Anton Hrast v Chicagu naglo umrl na posledicah nezno-sne vročine. Tega moža močnega glasu in energičnega nastopa torej ni več!

Toneta Hrasta sem spoznal pozimi l. 1912 na Elyju. Bilo je v slovenski čitalnici, kjer sem tedaj začasno sprejel prostovoljno (seveda brezplačno) službo knjižničarja in kurjača. Pri mizi v prejšnji Mantelovi trgovini, katere prostor je vzel v najem čitalnica, sta sedela dva moža, ki sem ju videl prvič. Bil sem na Elyju še le par tednov. Pisala sta nekaj. Zdalj eden par vrstic, zdaj drugi. Ko sem vstopil, sta znižala glas v svojem pomenu, da nisem razumel njunih besed. Ta nezaupnost mi ni ugajala. Kaj sploh skrivata?

Pisala sta dopis v Glas Svobode o aferi, ki je dvignila tedaj na sodišču v Duluthu in posebno na Elyju mnogo prahu. Šlo se je radi rojaka salunarja, ki je baje dobival dekleta iz starega kraja, jih o-motil ter onečasil. Ako se prav spominjam, je slika te afere prav dobro zadeta v Molekovi knjigi "Zajedaleci". Tedanji elyški župnik, stari Buh, ki ni imel vsled svojih poznih let nikakih predsodkov več, ne obsodil proti nikomur, je po zadržli omenjenih dveh pričal o dobrem karakterju u-ničevalca sreče deklet, ki so prihajala z najboljšimi nadami. In taka stvar kajpada spada v dopis, in tak dopis v Glas Svobode.

Tako sem se na Elyju seznanil v sobi naše čitalnice z Antonom Hrastom in John Judnichem. Prvi se je uveljavljal v društvu Sokol št. 20 SNPJ in pozneje v SNPJ v splošnem, drugi pa v SSPZ. Oba sta bila v glavnih odborih teh dveh organizacij. John Judnich je umrl že pred leti še zelo mlad. Anton Hrast je dlje vztrajal.

Tipi, kakor je bil Anton Hrast, na Elyju niso imeli ob-stanka, razen ako se bi udinjali za hlapčevske posle vladajoči kompaniji. Dasi Anton Hrast ni bil socialist, pač pa liberalce starokrajškega kova nekdanjih dni, pomešan tukaj s svobodomiselnostjo kakor jo je zastopal Glas Svobode, je bil med klerikalci prav tako na "slabem glasu" kakor socialisti. Delal je v majni. Tudi poročil se je na Elyju s hčerjo štajerjeve dvojice. Nato je odprl gostilno, ki pa mu ni uspevala. Odšel je v New Duluth, kjer so ravno gradili jeklarne, o kateri so trdili, da bo največja na svetu, zato da so našim in drugim ljudem prodali za visok denar čimveč stavbišč. Tona Hrast se ni hotel udinjati temu raketirstvu, pač pa je dobil delo pri gradnji jeklarne in se nastanil tam s

svojo družino. Ko sem v New Duluthu delal par tednov pri sličnem gradbenem poslu, sem bil na hrani in stanovanju pri Antonu Hrastu. Nato sem odšel nazaj na zapad, on pa isto leto v Canonsburg, Pa.

Spominjam se ga tudi s se-je društva št. 20 SNPJ na Elyju l. 1912, ko je bilo Glasilo SNPJ v ostrem polemičnem boju z Glasom Naroda. Društva SNPJ vsekrižem so sprejemala proteste proti napadom v Glasu Naroda. Sličen protest je bil predlagan tudi v društvu št. 20 na Elyju. John Teran, društven predsednik, ga je zagovarjal. Velika večina mu je odobraval. Tedaj je kakor blisk skočil na stol Anton Hrast in zavpil: "Bratje, kdor izmed vas ve, za kaj se zdaj pravzaprav gre, dvignite roke!" Člani so osupnili. Predsednik Teran je vpil, da le on kot predsednik ima pravico reči članom, da naj dvigajo roke, ne pa drugi. Ker ni imel predsedniškega ključaja, je tolkel s srebrnim dolarjem po stojalu. Toda Hrastov glas je bil jačji in vzelo je nekaj minut, predno se je članstvo zavedlo iz kon-fuzije. Protest proti Glasu Na-rodja je bil sprejet z veliko ve-čino.

Na konvencijah SNPJ, v glavnem odboru, v Canonsburgu in potem v Chicagu do konca svojih dni je bil Anton Hrast več ali manj v takozvani protisocialistični svobodomi-selni opoziciji. Prošlih ne-kaj let je imel Paul Berger v njemu močnega zaveznika. Bergerju je to koristilo, medtem ko ni Anton Hrast s tem zase ničesar pridobil.

L. 1928, ko je bil hišnik SNPJ, se je udal prigovarjanju, da naj da dvorano v najem nekemu društvu, dasi jo je za isti datum najemal klub št. 1 od kar ima SNPJ svoje poslopje. Tista poteza je po-menila precej boja, ki je bil l. 1929 tiran celo na konvencijo SNPJ, toda ne po krivdi kluba št. 1. Če ne bi Toneta Hrasta imeli včas v oblasti pred-sodki, se ne bi bil udal intrigam svojih navideznih prijateljev, ki niso bili v stanju storiti zanj ničesar, pač pa so mu škodovali s svojim nepremišljenim hujskanjem.

Na konvenciji 1929 je Tona Hrast kot delegat svojega društva predlagal, da naj SNPJ nič več ne plačuje potnih stroškov in dnevnic govornikom na prireditvah društev. Ker je bil ta privilegij zelo izrabljan, je bil njegov predlog sprejet skoro brez opozicije. Pozneje so za ta čin mnogi nepoučeni dolžili avtorja tega spisa, dasi je v svojih kritikah le pred-očil nekoristnost tjavendanskega romanja na takozvane shode in veselice, katerih se je v marsikakem slučaju ude-ležilo manj ljudi, kot pa je morala jednota šteti dolarjev za stroške govornika. Paul

Berger in Tona Hrast sta mi-slila, da bosta s tisto potezo škodovala socialistični agita-ciji, dasi sta ji nenamenaoma koristila, ker sta nevedoma potrdila pravilnost naše kri-tike.

Anton Hrast ni bil fanatik. V nepomirljiva osebna sovraštva se ni spuščal. Dostikrat mi ga je bilo žal, ker bi bil svoja delovna leta v naši javnosti uporabil veliko boljše, če bi bil v naših vrstah, kakor jih je s svojim sabotiranjem so-cialističnih aktivnosti.

Po konvenciji l. 1929 je slu-žbo hišnika v poslopu SNPJ pustil, ne da bi ga bil v to kdo provocaril. Podpisane mu je povzročilo s svojo nepremišlje-no oslugo ostanku tiste reak-cije, ki ne hodi k maši, precej truda in boja, vzlic temu ga ni nikoli mrzil. Tona Hrast je bil pač človek svoje vrste, vkoreninjenih konservativnih nazorov, ki bi mu jih ne mogel nihče odvzeti.

Zadnja leta je bil aktiven v takozvanem demokratskem političnem klubu. Bil je usta-novljen, da pribori nekaterim izbranim članom službe. Kon-čno jo je to poletje dobil tudi Anton Hrast. Njegovo delo je bilo v predoru, kakršne vrtajo pod Chicagom za vodovodne naprave.

Anton Hrast je bil tajnik društva št. 131 SNPJ, trikrat v gl. odboru in par let, do 1930, jednotin hišnik.

V soboto 21. julija se je pri delu zrušil na tla in kmalu za-tem preminul. Star je bil 51 let, doma iz Livka nad Tol-minom (Primorsko). V Ame-riko je prišel še v svojih mla-dih letih. Zapušča soprogo, dva sinova in hčer, brata Al-berta v Nevadi in Louisa v Canonsburgu, Pa. Oba sta se udeležila pogreba. Pokopan je bil 25. julija civilno.

To je napisano Antonu Hra-stu v spomin, ker je s svojim delovanjem po svoje pomagal k razčiščenju pojmov in k utrjevanju smernic, ki prevla-dujejo med naprednim živ-ljem našega ljudstva.

Fr. Zaitz.

Delegatom X. zbora JSZ

CLEVELAND. — Volitve delegatov za X. redni zbor J. S. Z. in Prosvetne matice so v polnem zamahu. Kako spravi-ti pod streho to armado de-legatov, je skrb pripravljalega odbora clevelandskih klubov.

Ker bo med delegati goto-vo tudi več bivših Cleveland-čanov in pa takih, ki imajo tu-kaj svoje sorodnike ali prija-telje, pri katerih bi se radi na-stanili, je naš odbor priprav-ljen obiskati vsakega in ure-diti stanovanje. Potrebno je le, da se nam prijavite ter spo-ročite, pri komu in kje bi radi živeli, drugo bomo mi uredili. To velja tudi za tiste, ki nima-jo tukaj znancev. Obrnite se na spodaj podpisane tajni-ka odbora.

JOSEPH JAUCH,
7308 Hecker Ave.

Prosvetna matica je ustano-va za vsa napredna društva. Ali je vaše včlanjeno v nji?

PRISTOPAJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORNJI JEDNOTI

NAROCITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Stane za celo leto \$6.00,
pol leta \$3.00

Ustanavljače nova društva. Deset članov(ice) je treba za novo društvo. Naslov za list i-za tajništvo je:

2657 S. Lawndale Ave.
CHICAGO, ILL.

Piknik "Vijolice" 26. avg.

Milwaukee, Wis. — Društvo "Vijolice" SNPJ priredi v ne-deljo 26. avgusta velik piknik v znanem DeVerthovem par-ku na Fond du Lac cesti. Po-drobnosti pozneje.

Radi slabih razmer ni to društvo imelo že zadnja tri le-ta nobene priredbe. Zdalj pa članstvo želi pokazati, da na-še društvo še živi. To društvo je bilo že zdavnaj "ubito" po nazadnjaškem elementu vsled aktivnosti med naprednim de-lavstvom.

Apeliramo na vsa bratska društva kakor tudi na razre-dno zavedno delavstvo, da po-hiti na ta piknik v velikem šte-vilu in s tem pokaže, da sim-patizira s to malo a trdno po-stojanko na severni strani Milwaukeeja.

Joe Vidmar, tajnik.

Tatovi v Chicagu nočejo prenehati s svojo obrtjo

Chicago, Ill. — Četudi Ca-poneja že dolgo ni v Chicagu in dasi so nedavno ubili tudi John Dillingerja, je tatov in roparjev v Chicagu toliko, da se prav nič ne pozna, če tu in tam koga izmed njih zapro, ustrelje ali obesijo. To vam la-hko potrdi tudi znani sloven-ski godbenik John Plut v tem mestu. Dne 25. julija proti ve-čeru, ko je bil še dan, je skočil na ulicama Ogden in Califor-nia k njemu ropar, mu pomo-ilj samokres in ukazal, da naj mu nemudoma prepusti svojo karo, katero je kupil šele pred nekaj tedni. Plut, ki ve, da se z oboroženimi razbojniki ni šaliti, je storil, kakor mu je vodja roparjev ukazal in iz-stopil. Njegov avto je s prera-čunano naglico izginil v gnje-čih drugih v spremstvu par av-tov, v katerima so bili tovariši roparja. To je bila za Pluta ena nesreča. Druga nič manjša je bila, da je imel v istem avtu svojo harmoniko posebnega izdelka, ki ga stane \$750. Avto je bil zavarovan, zavarovalnina za harmoniko pa mu je potekla pred tednom, ne da bi jo še obnovil.

Plut je vodja orkestra, igral je na harmoniko in na druge instrumente že v raznih gled-iščih in tudi na svetovni raz-stavi v Chicagu.

Poročevalec.

Kongres socialistične internacionale odložen

Lani je imela socialistična-delavska internacionala v Pa-rizu izreden kongres, ki naj bi bil nekaka predpriprava za kongres v tem letu. V seda-njih razmerah bi bil kongres v tem poletju prezgoden. Vsled tega je odložen. Tajniški urad internacionale ob enem predlaga eksekutivi, da naj preseli glavni stan v kako de-želo, ki ni toliko objeta od fa-šističnih držav kakor Švica, da bodo komunikacije bolj svobodne. Vsi nameščenci v glav-nem uradu, vključivši tajnik Adler, so sporočili, da so s 1. oktobrom 1934 pripravljeni pustiti službo, zato da bo ime-la eksekutiva v vprašanju re-organizacije glavnega stana internacionale povsem neve-zane roke.

FENCL'S

RESTAVRACIJA IN KAVARNA

2609 So. Lawndale Ave.
Chicago, Ill.

Tel. Crawford 1382

Fristna in okasna domača jedila
Cene zmerno. Postrežba točna.

OGLAŠAJTE

v

PROLETARCU

ZA LICNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.

1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Tel. Lincoln 4700

PROLETAREC SE TISKA PRI NAS.

AVSTRIJA—ŽOGA IMPERIALISTIČNIH VLAD

(Nadaljevanje s 1. strani.)

valo c nem ali drugem. Nad njim vihte svoj imperialistični bič z ene strani tisti, ki so v vojni trdili, da so za demokracijo in za samoodločevanje narodov, z druge pa Hitler in njegovi gangsteri naziji.

Nedvignost Avstrija je ekonomsko rmpogoča. To so zavezniški priznali kmalu po vojni in ji nakazovali velika posojila, o katerih vedo, da jim ne bodo vrnjena. Toda mar naj Avstrija vedno živi le od posojil, njeno delavstvo pa od miloščine in v brezposelnosti?

Načinov za gospodarsko izboljšanje podnavskih dežel in centralne Evrope je več, toda vodilne dežele, posebno velenile, se valed ljubosumnosti ne morejo za nobenega zediniti. Ekonomski položaj vseh se radi tega več ali manj slabša, ali pa je v negotovosti. Krivdo zvrcajo drug na drugega. Za sedanjio politično krizo v Avstriji, za nazijški puč in za umor Dollfussa dolže skoro v vseh deželah Hitlerja odgovornim. Nazijska propaganda v Nemčiji vrača krivdo vladam, ki so skovale versaillaki "mir".

V tem kaosu pa je reakcija — posebno fašistična vseh struj in barv srjac vendarle enotna, dasi edino v boju zoper marksizem. Klerikalni in nazijški fašisti v Avstriji so enotni v sovraštvi in v boju proti socializmu, medtem ko se drugače gledajo sovražni in kadar je prilika, se tudi more med seboj.

Važno naznanilo za rojake v Triadelphiji, W. Va.

Bridgeport, O. — Ko sem bil nedavno v Triadelphiji, W. Va., na agitaciji, smo se domenili tudi glede poskusa za ustanovitev kluba JSZ. O tem je bilo tudi poročano na konferenci JSZ 22. julija v Bridgeportu. Zastopniki so nato sklenili, da naj obiščeta naselbino Triadelphia novi tajnik konferencie s. Pishek in organizator Snoy. To bosta storila v nedeljo 12. avgusta dop. ob priliki seje tamošnjega društva SNPJ. Vsem v Triadelphiji, ki so izrazili voljo za pristop na drugim somišljenikom priporočava, da se udeležijo tega sestanka.

Florian Pishek, tajnik; Jos. Snoy, organizator.

Poročilo s konference vzhodnega Ohia

Bridgeport, O. — V nedeljo 22. julija se je vršila konferenca klubov in društev Prosvetne matice tega okrožja v društveni dvorani v Boyds-villu. Predsedoval je Nace Zlemberger, zapisnik je pa vodil sodrug Florian Pishek.

Fašizem, od katerega se je dekadentni kapitalizem nadejal novih moči za svoje ožvljenje, je izgubil bistvo svoje vitalnosti prej nego, da je misleci svet upal nadejati. Je pa v stanju prej ko slej pognati svet v še silnejšo krizo in klanje, kateremu tudi zadnja svetovna vojna ne bo mogla biti primera.

Tragedija človeštva je, da je v teh težkih dneh svetovnega razvoja razredno zaveden proletariats v mnogih deželah čisto zatrt, v drugih oslabljen valed krize in brezposelnosti ter oviran z izjemnimi zakoni za "zaščito države".

Vendar pa proletariats ne gleda mirno te igre. Poročila iz Evrope, ki niso izmišljena, pripovedujejo o prerojenju razredne zavesti v delavskih vrstah. V Avstriji, v Nemčiji in celo v Italiji se proletarske mase navdajajo z novim upanjem v socialni preobrat in se pripravljajo nanj in v boj zanj kakor jim je v danih razmerah mogoče. In to je veliko, kajti vsi, ki so aktivni, ne izpostavljajo samo svoja življenja, nego tudi življenja svojih staršev, žen in otrok.

Polcčaj v Avstriji, v Nemčiji, v Italiji, na Japonskem itd. dokazuje, da kapitalizem z imperializmom in fašizmom ne nudi človeštvu ničesar razen gospodarsko krizo, delavskim masam brezposelnost in pomanjkanje ter gorje vojne. Odpraviti ta sistem je zgodovinska naloga, ki jo more izvršiti edino le delavski razred. Čimprej in čimboljše se zanj pripravi, toliko prej pride rešitev.

Navzočih je bilo precej zastopnikov, predvsem se je pa odlikoval po zastopstvu klub št. 9 iz Power Pointa.

Razprave o bodočem zboru JSZ, Prosvetni matici in stranki so bile živahne. Tudi Proletarca nismo pozabili: konferenca mu je dala iz blagajne \$5 podpore, \$3.25 se je nakolektalo pa na pikniku. Podpisani je urgiral zastopnike, naj list čimbolj podpirajo in ga širijo. Za tridesetletnico Proletarca, ki jo bo praznoval prihodnje leto, mu lahko damo najboljši "prezent", če mu pridobimo veliko novih naročnikov.

Za delegata na X. redni zbor JSZ je konferenca izvolila sodruga Josepha škoffa iz Bartonu, za namestnika pa Charlesa Bogataya iz Power Pointa.

Konferenca je posvetila več pozornosti neaktivnim klubom, katerim se bo skušalo dati več življenja. Poročano je tudi bilo, da je v naertu ustanovitev kluba v Triadelphiji, W. Va.

V novi odbor konference so bili izvoljeni: Florian Pishek, tajnik; Joseph Snoy, organizator in zastopnik Proletarca; Joseph škoff in Frank Matko, nadzornika; organizatorji po naselbinah so pa: za Pow-

hatan Point, John Mrzel, Bridgeport, Louis Gorenc, Power Point, Matt Túshek, Piney Fork, Frank Zavershnik. Prihodnje zborovanje konferencie bo v Power Pointu, datum določi tajnik sporazumno s klubom št. 9.

Popoldan po konferenci smo imeli pa piknik, ki je bil dobro obiskan. Govornik je bil J. H. House, socialistični kandidat za državnega senatorja. Dasi je imel kratek govor, je vseeno napravil velik vtis na poslušalce. Sodruga House je bil navzoč tudi na konferenci, kjer je govoril o programu, na katerem kandidira.

Tudi to pot smo imeli nekoliko smole z dežjem. To srečo imamo skoraj vsakokrat in je tukaj govorica, če se potrebuje dežja, naj kar klub priredi piknik in nas bo tudi dež prav gotovo obiskal — brez vsake molitve. In bi človek res kmalu verjel. Lansko leto nas je dvakrat zaporedoma razgnalo.

Kljub tej nepriliki, je bil ta piknik prava delavska zabava. Videli si le zadovoljne oblike in prijateljske razgovore. Proti večeru se je tudi slišala: "Prej pa ne gremo dam" in še več drugih. Drugi dan sem bil tak, da še na nogah nisem mogel stati, ker se še ni kaj dobro ne počutil. Ampak sem bil vesel, ko sem videl, da se je vse tako lepo izvršilo. Hvala vsem zunanjam posetnikom kakor tudi domačim.

Joseph Snoy, bivši tajnik konference.

Slavnost 30-letnice S. N. P. J. v Minnesoti

Društva SNPJ na železnem okrožju Minnesote, združena v federacijo, so praznovala 30-letnico svoje jednote na veliki prireditvi, ki se je vršila v nedeljo 22. julija v parku Cedar Point kluba pri Evelethu.

Delo za udržitvev SNPJ v tem delu ameriške Unije je bilo zelo težavno, posebno v pionirskih letih. Njeni agitatorji so v boju za njena načela v minnesotskih naselbinah veliko prestali — toda na tej slavnosti so uvideli, kakor že na mnogih prejšnjih prireditvah, da njihovo delo ni bilo zamanj.

Udeležba je bila obilna in aranžma vzorna. Pisu tega poročila, ki je bil že na marsikaki slični slavnosti, je ugajal posebno red med programom. V prostorni paviljon so nanosili klopi in stolov, da so imeli udeleženci priliko sedeti. Marsikje puščajo, da stoje v času predvajanja sporeda ljudje v gručin pred odrom in se premikajo, govore ter hodijo semtertja, kar moti tiste, ki bi radi poslušali, in one, ki sodelujejo v programu. Na Evelethu po zaslugi pripravljalnega odbora ni bilo te hibe.

Sporod je otvoril s kratkim nagovorom Jacob Ambrozich iz Eveletha, član gl. odbora SNPJ. Orkester pod vodstvom Martina Shukle je zaigral nekaj komadov, nato pa je Am-

VOJAŠKO "BITJE" OPREMLJENO ZA BOJ

Na sliki je "moderni" vojak z istotako "moderno" opremljenim vojaškim konjem — ki sta mobilizirana — ne za vojno proti "zunanjemu sovražniku", ampak proti delavcem v stavkah. Ta slika je iz poslednjih napadov oblasti proti stavkarjem v San Franciscu.

brozich, ki je vodil program, predstavil pevca M. Shukla in John Kapsha, ki sta zapela v duetu par angleških in slovenskih pesmi. Katke Zupancičeve pesem "K 30-letnici SNPJ" je deklamirala Anna Kochevar in Mary Juggove angleško pesem za take slavnosti je deklamirala Margaret Kral. Omenjena pevca in deklamatorici so svojo nalogo dobro rešili.

Zelo je ugajal talentirani violinist Edwin Preador. Na klavir ga je spremljala Miss Segwin. Mladi Marolt iz Gilberta je igral na kitaro in orglice in deloma pel. Bil je burno aklamiran. Mr. in Mrs. Sundale sta zapela par pesmi v angleščini. On poseduje močan bariton. V petju je umetnik. Spremljala ju je Miss D. Segwin. Čuli smo tudi hrvatski ženski kvartet pod vodstvom Mary Blažević. Pel je hrvatske pesmi in eno angleško.

John Kobi iz Dulutha, predsednik federacije, je v daljšem angleškem govoru izvajal o sedanjem položaju in o nalogah ter delu društev SNPJ.

Zaključni govornik je bil Frank Zaitz, predsednik nadzornega odbora SNPJ. Po končanem govoru, kateremu je občinstvo sledilo do konca, je prišla na oder članica mladinskega oddelka mala Miss Bezljaj in mu s primerno deklamacijo poklonila v spomin dar minnesotske federacije, pero in svinčnik z lepo vrezanim besedilom.

Nato je J. Ambrozich zaključil spored, katerega je občinstvo kljub vročini v paviljonu poslušalo do konca. Plešana in prosta zabava je trajala potem pozno v noč.

Poročevalec.

Poročilo o socialistični konvenciji v Penni

Hermine, Pa. — Dne 21. in 22. julija se je vršila konvencija drž. socialistične stranke v Sinking Springs pri Readingu. Navzočih je bilo 140 delegatov, med katerimi vsa bila samo dva Slovenca, podpisani in sodruginja Mary Yamnik iz Imperiala. Kot je rekel sodrug Maurer, ki je napravil izborni govor, je bila to ena največjih konvencij stranke v naši državi.

Častni gostje so bili Norman Thomas, James Oneal, urednik New Leaderja, predsednik narodne eksekutive Leo Krzycki in bivši socialistični župan Readinga Henry Stump.

Otvoritveni govor je imel Jim Maurer, naš stari sodrug, vendar pa v govoru še vedno poln mladeniškega ognja. Nje-

govim izvajanjem so navzoči burno pritrdjevali, ker naš Jim pač govori kot malo delavskih govornikov.

Konvencija je ugajala tudi Normanu Thomasu, ki je govoril za enotnost. Rekel je, da v stranki ne sme biti nobenega govora o razcepitvi valed detroitske deklaracije. Delegacija je njegovim besedam tudi sledila, ker je bilo zborovanje tako enotno in harmonično, da je že to napravilo velik vtis na delegate. Manjše difference so se izraznave v zadovoljstvo vseh.

Navduševalen govor je imel tudi Leo Krzycki, ki je prišel na konvencijo z delavske konference v Yorku, ki se nahaja v bližini Readinga in slovi — vsaj slovelo je — kot eno najnotoričnejših "opensaparskih" krajev v državi. Krzycki je rekel, da je v Yorku led že prebit tako za unije kot za socialistično gibanje. Tam so ga proslili, naj se še vrne in govori o socializmu. Razmere v Yorku so ugodne za razvoj močnega socialističnega gibanja. Tudi on je žel salve aplavza.

Krajše govore so imeli Jim Oneal, Stump, profesor Jesse H. Holmes, ki kandidira za governorja, in drugi.

Konvencija je zelo poostila pravila glede kandidature. V bodoče ne bo nikdo mogel sedeti na "fencu" in gledati za glasovi na obe strani. Nova pravila dovoljujejo članom kandidirati ali pa podpirati kandidate le na strankini listi. V preteklosti je namreč radi volilnega zakona večkrat prišlo do političnega oportunitizma tudi med člani stranke. Temu oportunitizmu je konvencija napravila konec, kar ni več kot pravilno, ker nikdo ne more služiti dvema gospodarjema.

Konvencija je tudi sprejela načrt za spraviti skupaj \$5000 v kampanjski fond stranke. Ta fond se bo skušalo zbrati s prodajanjem listkov za dobitke. Načrt je predložil sodrug Sands iz Readinga, ki je poudarjal važnost in potrebo, da ponovno pošljemo v legislaturu Darlingtona Hoopesa in Lilith Wilson. Proti njima so demokrati in republikanci v Readingu postavili enotno listo, ker ju namerava reakcija poraziti za vsako ceno. Trn v peti ji je posebno Hoopes, ki ima briljanten rekord kot državni poslanec. V kampanjski sklad se bo zbiralo po vsej državi. Listki za dobitke bodo trije za 25c.

V eksekutivo je bilo izvoljenih devet članov, pet iz okraja Allegheny (štirje iz

Pittsburghu) in pet iz drugih krajev države. Izvoljeni so bili sledeči: Dr. W. Van Essen, Sidney Stark, Davis Reene, Julius Weinberg (vsi iz Pittsburghu), Schwartz iz Philadelphije, Young iz Allentowna ter Sand Hofses iz Readinga. Hofses je urednik "Reading Labor Advocate", glasila stranke in unij. Tajnica je ostala stara, namreč sodruginja Sarah Limbach, katero je izvolila eksekutiva.

Značilno za to konvencijo je bilo, da ni bilo skoraj nobene debate o strankini deklaraciji, kar pa ne pomeni, da je bilo zborovanje mrtvo. Nasprotno: bilo je vseskozi živahno in konstruktivno. Krzyckiju se je tako dopadlo, da je rekel, da bo že poskrbel, da o tem zborovanju zvedo tudi v drugih krajih države. Slično se je izrazil tudi Norman Thomas.

Nam vsem skupaj je pa treba iti na delo z vso požrtvovalnostjo in ognjem ter organizirati delavstvo za boj za osvobojenje izpod kapitalističnega jarma. Najbolj neumestno je pripraviti se radi par besed na papirju, ki končno nič ne pomenijo, ako smo razkosani. — Anton Zornik.

Barbičovo pismo

Cleveland, O. — Ko smo šli k "soldatom", smo vprašali, kdaj bomo jedli? To vprašanje se tiče tudi delegacije X. rednega zbora JSZ. Ampak ne kaj? In kje? Naj vam povem, da imamo v Collinwoodu sodruga, ki je precej poznana gorenjska korenina. To je naš Jože Kunčič. Ker ima restavracijo, in to komaj en blok od Slovenskega delavskega doma, smo ga vprašali, ako bi serviral našim delegatom. "Zakaj ne," je dejal sodrug Kunčič. On ima tudi majhno dvorano, kjer se bo lahko delila postrežba. Naslov je 15612 Waterloo Road.

Jože je bil tudi ustanovitelj društva št. 17 SNPJ v Lorainu, Ohio. Ko je prišel v Cleveland, je pomagal ustanoviti društvo št. 53 SNPJ. Na socialistične shode je pohajal že v stari do-movini; poznani so mu tudi stari bojevnikji za delavske pravice. Obed in večerja bo prepuščena Kunčičevi družini in objubljena je "first class" postrežba.

Kdor delegatov nima tukaj poznanih, in ne ve, kje bi se fino prespal, naj se javi Josephu Jauchu, 6409 St. Clair Ave. In to naj bo kmalu, da se najde prostor.

Povedano nam je bilo, da nastopijo na programu pevski zbori soc. Zarja, Jadran in Delavec. Od Soče še nismo dobili poročila, upamo pa, da pride. Seve, da se je priglasil tudi Anton Eppich, ki bo priredil svojo točko. Kaj bo, jaz ne vem, pa bo vam že pokazal. Tudi mi ni znano, kaj vse drugo bo na programu, ampak boste že videli.

Kaj mi mislimo o novi strankini deklaraciji? Piše se lahko veliko, ampak ne pomaga nobena deklaracija niti še lepši principi, če ni ljudi za izvajanje istih, to je mase: Ne vem, če je bila v sentlojski deklaraciji točka, da se bomo potovali za sodruga, ki bo kršil odredbe kapitalizma, kot je to na primer storil Debs in veliko drugih sodrugov. In kaj smo storili? Smo li iskali po deklaraciji ali smo šli na delo in zbirali prispevke za obrambo? Meni se zdi, da smo delali zadnje. To lahko še vedno storimo z deklaracijo ali brez nje. — Frank Barbič.

Kako lahko pomagate?

Ko Proletarca prečitete, ponudite ga znanu ali prijatelju, o katerem veste, da ga bo čital prav tako z zanimanjem in se s časoma na vaše priporočilo naročil nanj.

SUNSHINE — FRESH AIR AND GOOD PURE MILK
Balance Your Daily Diet With

Wencel's Dairy Products
GOOD PURE MILK
IT PROTECTS YOUR HEALTH

2380-82 BLUE ISLAND AVE. — Phone Monroe 3673

"Znati se mora"

John Factor, mednarodni švindler, ki je pripravil lahkovorne Angleže ob okrog sedem milijonov dolarjev, se pripravlja, da odpre v Los Angelesu pisarno za trgovanje z vrednotami (bondi, delničami). Angleška vlada je od ameriške zahtevala, da naj ji kriminalnega špekulanta vrne v svrhu prosekucije pred sodiščem v Angliji, toda Factor si je z v Angliji pridobljenim denarjem kupil v Zed. državah dovolj vpliva in se več let otelpal deportacije. V veliko presenečenje angleške javnosti je še vedno prost in svobodno izvršuje svoj "poklic", dasi zdaj nekoliko opreznješe kakor v Angliji. Ako pa bi bil Factor ukradel v Angliji pri kakem vlovu par sto dolarjev, bi se ameriška vlada nič ne pomišljala in bi ga takoj deportirala v naročje angleški policiji. Človek, ki malo ukrade ali poneveri, pač ne more potrošiti stotisočake za legalno obrambo.

Popravek

V dopisu F. Hribarja iz Newburgha, O., objavljen v prejšnji številki, je par pomot, za katere on ni odgovoren. On ni pisal, da bo češki zbor "Vojan" vpriporil opero "Prodano nevesto" v Bradleyju, pač pa v Auburnu. Stavku "...pevski zbor Zarja" je dodana beseda "naš pevski zbor Zarja", česar ni v njegovem originalu.

Ko je dopis došel v naš urad, je bil urednik na prireditvi društev SNPJ v Minnesoti. Naznanila, ki so dospela v soboto in v ponedeljek, so v naglici uredili drugi. Tako se je v dopisu s. Hribarja pripetilo omenjenih par pomot, radi katerih se je potožil. Upamo, da nam jih oprostijo.

Preganjani časnikarji

Iz Nemčije še vedno izganjajo časnikarje tujih listov, češ, da poročajo sovražno Hitlerjevemu režimu. Nedavno je bil izgnan zastopnik češke poročevalske agencije in poročevalec nizozemskega lista Het Volk. Tudi več angleških, avstrijskih, francoskih in drugih žurnalistov je bilo deportiranih iz Nemčije.

Pridobivajte člane klubom JSZ in nove naročnike Proletarca.

TISKOVNI FOND PROLETARCA

VII. IZKAZ.

Chicago, Ill. — Klub št. 1 JSZ protibek proslave pariške komune \$30.39.

Bridgeport, O. — Konferenca JSZ \$5; nabrano med delegati \$3.25, skupaj \$8.25. (Poslal Joseph Snoy.) Ely, Minn. — Nabrano na shodu v Slov. domu dne 25. julija \$5.60. (Nabiratelj John Teran.)

Niles, O. — John Plahar \$1; po 50c: Frances Predika in Rudy Prince; po 25c: Jacob Predika, Louis Strah, Louis Flare in Ignac Logar; Anton Koren 10c. Skupaj \$3.10. (To vato skupaj z imeni prispevateljev je poslal z agitacijo Nace Zlemberger, ki pa se je izgubila s pismom vred. To jo objavljamo v nadomestilo.)

Barberton, O. Po 25c: Mary Vidgar in Joseph Valentinič; Mary Ušnik 7c; po 5c: Jennie Podlipce, Peter Lozer, Rudolf Golovšek, Frank Mežič in Mary Fidel; Nace Zlemberger \$1, skupaj \$1.82. (Poslal Nace Zlemberger.)

Walsenburg, Colo. — George Stiglitz \$1.50; Frank Tomsid \$1; skupaj \$2.50. (Poslal Chas. Pogorelec.) No. Chicago, Ill. — Frances Zakovšek \$1.00.

Lyons, Ill. — Martin Potokar \$1. Barton, O. — Frank Zdešar 50c; Louis Bergant 25c; skupaj 75c. (Poslal Jos. Snoy.)

Duluth, Minn. — J. Kobi 60c. Washington, Pa. — Mike Podboy 50c.

Rock Springs, Wyo. — John Jerab 25c.

Skupaj v tem izkazu \$55.76. Prejšnji izkaz \$160.80, skupaj \$216.56.

NE NAROČITE
kuriva!

instaliranje

PLINSKE PEČI

sedaj
vas ne stane
ničesar!

Gas Heating Division

THE PEOPLES

GAS LIGHT AND COKE COMPANY

Public Service Company of Northern Illinois
Western United Gas and Electric Company

PRIREDBE
KLUBOV
J. S. Z.

V sledečem seznamu so priredbe klubov JSZ, konferenčnih organizacij in socialističnih pevskih zborov. Ako priredba vašega kluba ni vključena, nam sporočite.

AUGUST.

CANONSBURG, Pa. — V nedeljo 5. avgusta konferenca klubov in društev Prosvetne matice.

STRABANE, PA. — V nedeljo 5. avgusta piknik v prid Konferenca JSZ in kluba št. 138 v Frank Drenikovem parku.

CLEVELAND, O. — V nedeljo 5. avgusta piknik soc. stranke clevelandskega okraja na Pintarjevi farmi.

FOREST CITY, Pa. — Proslava petindvajsetletnice kluba št. 10 JSZ v nedeljo 5. avgusta na Cerovikovi farmi.

SYGAN, Pa. — Veselica kluba št. 13 JSZ v soboto 11. avgusta v dvorani društva Bratstvo št. 6 SNPJ.

CLEVELAND, O. — Konferenca klubov JSZ in Prosvetne matice v nedeljo 12. avgusta v SND na St. Clair Ave.

CHICAGO, ILL. — "Moonlight" piknik soc. pevskega zbora "Sava" v soboto 18. avgusta pri Keglju v Willow Springsu.

IMPERIAL, PA. — Skupni piknik kluba št. 31 JSZ in društev št. 106 SNPJ in št. 29 JSKJ v nedeljo 26. avg. na Valentin Raspetovi farmi.

SPRINGFIELD, ILL. — Piknik kluba št. 47 JSZ v nedeljo 26. avgusta na Logarjevi farmi.

SEPTEMBER.

DESETI redni zbor JSZ 1., 2. in 3. septembra v Clevelandu, Ohio, v Slovenskem delavskem domu.

OKTOBER.

WAUKEGAN, ILL. — V nedeljo 14. oktobra konferenca društev Prosvetne matice in klubov JSZ v Wisconsinu in Illinoisu.

WAUKEGAN, ILL. — V nedeljo 14. oktobra velika prireditev pod pokroviteljstvom konference JSZ v Slov. nar. domu.

CHICAGO, ILL. — Dramska predstava kluba št. 1 v nedeljo 21. oktobra v dvorani CSFS.

NOVEMBER.

CLEVELAND, O. — Zbor "Delavec", odsek kluba št. 28, uprizori v nedeljo 4. nov. v Slov. del. domu cpereto "Na kmetiji in v kajžici".

CHICAGO, ILL. — Koncert soc. pevskega zbora "Sava" v nedeljo 25. novembra v dvorani CSFS.

BARETINCIC & SON

Tel. 1475
POGREBNI ZAVOD
424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.

Milwaukee Leader

Največji ameriški socialistični dnevnik. — Naročnina: \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za tri mesece.

Naslov: 540 W. Junear Ave.
MILWAUKEE, WIS.

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND
SURGEON

OFFICE HOURS:
At 3724 W. 26th Street
1:30—3:30; 6:30—8:30 Daily
Tel. Crawford 2212
At 1858 W. Cermak Rd.
4:30—6:00 p. m. Daily
Tel. Canal 9695
Wednesday and Sunday by
appointments only
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer — Call
Austin 5700

PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO.

FRANK GRILL, predsednik

PRVA SLOVENSKA PRALNICA V CHICAGO

Naši vozniki pobirajo perilo po vsem mestu, Ciceru in Berwynu in dovažajo čistega na dom

TOČNA POSTREŽBA

1727-1731 W. 21st STREET

DELO JAMCENO
CHICAGO, ILL.

Telefoni: CANAL 7172-7173

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI

JE

NARODNA TISKARNA

2142-2150 BLUE ISLAND AVENUE
CHICAGO, ILL.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku.

NAŠA POSEBNOST SO TISKOVINE ZA DRUŠTVA IN TRGOVCE

Parobrodne kompanije ob ameriškem Pacifiku in družbe, ki lastujejo skladišča ter pomole v ameriških pacifičnih lukah, se pritožujejo radi ogromnih izgub, ki so jih utrpeli zaradi stavke pristaniških in ladijskih delavcev. Samo v Seattle, Wash., znašajo te izgube baje nad \$80,000,000. Nihče izmed teh, ki javkajo valed ikode privatnemu profitu, pa ne po

misli, da so delavci zastavkali edino le valed neznosnih razmer. Namesto da bi jim kompanije ugodile vsaj deloma, so poslele v boj proti njim skebe in obo-roženo silo političnih oblasti. Na tej sliki je prizor iz stavke v Seattle, ko so policaji in deputiji raz-gnali stavkarje iz megle strupenih plinov.

sto, kar sprejmejo razne kon-vencije.

Da socialistična stranka ni dovolj močna, pa skrbita za to v prvi vrsti kapitalizem in cerkev, drugič to delajo delavci sami, ker se cepijo v razne struje. Komunisti, ki tako radi kažejo na slabosti socialistične stranke, imajo pri cepljenju delavstva velike zasluge. Čudim se, da nekaj naših so-drugov tako papagajsko po-navlja, kar čitajo ali slišijo od komunistov. Namesto nepotre-bne kritike in kričavih izjav, se raje lotimo agitacije za pri-dobivanje novih članov soc. stranki.

Kdor pozna ameriško ljud-stvo, bo priznal, da se zanima za vse drugo prej ko za socia-lizem. Pojačajmo stranko z milijoni novih članov in poskr-bimo, da bo socialistični tisk zahajal v vsako hišo, vse dru-go potem pride, takorekoč sa-mo od sebe, brez radikalnega kričanja v javnosti, ki dela našemu gibanju le škodo.

John Langerholc.

Komu služijo podpore
Rooseveltove admi-nistracije?

New York, N. Y. — Dovo-lite mi nekaj besed tičeš se članka "Kdo torej laže?" v 1399. št. Proletarca z dne 4. julija t. l.

Ni samo resnica, kakor ste omenili, da se sedanja (Roose-veltova) administracija nobe-nega sleparja, pa naj bo še tako velik lopov, ne dotakne, ampak daje jim celo masne nagrade iz javnih sredstev v obliki milijonskih posojil.

Mogoče se vam bo gornja trditev zdela pretrana, pa vendar ni. Evo vam nekaj do-kazov in vsak se lahko sam prepriča če ga veseli.

Gotovo ste že slišali o tako-zvanih "Slumclearing pro-jects" in pa o RFC (Recon-struction Finance Corporation, Washington, D. C.). Oglejte si te stvari malo bolj natančno in prišli boste do prepričanja, da cela zadeva ni nič drugega kakor gorostasna tatvina — wholesale graft.

Omenim le en slučaj, ki se je odigral tukaj v New Yorku in o katerem sem natanko in-formiran.

Stavbinsko podjetje, Fred F. French Co., Inc., 551—5th Ave., New York City, je dobi-lo s posredovanjem prejšnje-ga gubernerja Al Smitha, od federalne vlade, t. j. od RFC, posojilo v znesku \$8,075,000. S to vsoto naj bi se sezidali dve moderni poslopji na bloku, kjer so se nahajala stara ne-prijazna in nezdružljiva človeka nevredna stanovanja. To se-veda s stanarino, katero bi de-lavski sloji zmogli plačati. Vse dobro in lepo; res zelo človek-oljubna akcija. Škoda, da le vse navidez, kaj pa je z golo resnico pri tem?

Omenjena poslopja, tako-zvani "Knickerbocker Villa-ge" bodo kmalu dovršena. Okrog 1. oktobra se ljudje ba-je že lahko naselili. Toda ka-teri ljudje? Isti, ki so poprej tam stanovali gotovo ne, ker

ne zmorejo teh visokih cen. Najmanjša stanarina za tri sobe je \$37.50 do \$49.00. Kak-šen "slumclearing" je s tem dosežen si pa lahko vsak sam raztolmači. Ljudje, ki stanuje-jo v istem delu mesta, spadajo med najrevnejše sloje, ki teh cen nikdar, pa tudi v časih najvišje prosperitete, ne zmō-rejo. Saj komaj plačajo \$12 do \$15 na mesec za tri sobe, kako naj plačajo trikrat toli-ko ali še več? Neumnost!

Posledica tega je, da tem ljudem v stanovanjsko-higije-ničnem oziru sploh ni prav nič pomagano, ampak se jih po-žene le z enega sluma v kak drugi, ker enostavno ne zmō-rejo cen, ki se zahtevajo v no-vih poslopih. Na drugi strani se pa vrže na trg na stotine stanovanj one vrste in v onih cenah, katerih je že itak približno kakih 200,000 praznih širom New Yorka in bližnje okolice.

Kakšen pomen imajo potem ta nova poslopja? Edinole — graft in "commission". Kdor pozna tukajšnje razmere, kdor ve, da je omenjeni Fred F. French eden največjih ko-ristolovcev v Ameriki, ki je v preteklih letih opekuliral na tisoče in tisoče ljudi, in kdor končno pozna njegovega pri-jatelja Al Smitha, ki je, mi-mogrede povedano, eden naj-večjih in najbolj prekanjenih hinavcev na svetu, le ta more razumeti celo stvar. Z ome-njenim osem milijonskim poso-jilom ni bilo pomagano niko-mur razen omenjenemu F. F. Frenchu in pa njegovemu pa-tronu Al Smithu. Ob sta pri tem projektu masno zasluži-la in to je bil edini smoter o-menjene "akcije".

Kdor pozna Smitha ve, da možakar ne stori ničesar za-stoj. Znano je, da on vleče plačo od dvanaest (12) raznih "služb", razen tega pa se po-kojnino od države New York, v znesku \$12,500 letno. Kot predsednik Empire State Bldg. Co. dobi letno \$50,000. Koliko vleče od ostalih enajstih služb mi ni znano — gotovo pa se spleča.

In Fred F. French? Še junija 1932 sem n. poslal angle-ško pismo s svojim točnim na-slovom, v katerem sem ga ob-dolžil nepoštenja, zavajanja in drugih prestopkov, ter ga pozval, da naj povzame pro-ti meni sodne korake, ako mi-sli, da mu delam krivico.

Gotovo veste, kaj pomeni poslati komu po pošti pismo take vsebine — jaz tudi. In French je pismo prejel, saj je bilo označeno: "Deliver to addressee only" in jaz sem prejel "registered card" nazaj z njegovim podpisom. Seveda sem jaz to storil nalašč iz go-tovih vzrokov, hoteč, da bi French kaj ukrenil proti meni. Njegov odvetnik Silkoek mi je enkrat sicer zagrozil s prose-kucijo. Jaz sem mu točno od-govoril: "Go ahead!"

Ne, moj dragi French se ni zganil in se ne bo, kljub temu, da mu jaz ne dam miru.

In glejte, takim ljudem — hotel sem reči pijavkam —

VSTAJA AVSTRIJSKIH DELAVCEV
NJENI VZROKI IN POSLEDICE

(Nadaljevanje).

Strankin načelnik se je zme-rjal bal, da bo ostal schutz-bund v boju osamljen in da bodo široke proletarske mno-žice sicer z največjo simpati-jo spremljale boj, ne da bi se ga tudi same udeležile. Zato stranka ni marala boja preje priči, dokler bi ga ne zapo-čelo kako tako sovražnikovo dejanje. ki bi razburkalo stra-šni celotnega delovnega ljud-stva. To je bil ves zmisel poli-tike "štirih točk". Izzivanja diktature in ogorčenost najna-prednejših plasti delavskega razreda pa so ta načrt prepre-čile. Sinek Linčanov je povz-ročil boj v trenutku, ko je si-ecer kazalo, da bo sovražnik napravil nekaj, kar bi spravilo na noge velike množice delav-stva, vendar pa tega dejanja nasprotnik še ni napravil.

Tako so avstrijski schutz-bundovci po junaškem boju podlegli. Toda če so bili že premagani, so vendar podlegli častno in slavno. V Italiji se ni delavski razred prav nič uprl Mussolinijevemu pohodu na Rim. V Nemčiji sta socia-lna demokracija in komunisti-čna stranka brez boja podle-gli fašizmu. V Avstriji pa je elita proletariata, ki je bila zmognata boja, pokazala, kako se znajo svobodoljubni delav-ci braniti, če je svoboda v ne-varnosti. Generacije delavcev bodo pripovedovale otrokom o junaštvih avstrijskih schutz-bundovcev ter vzgajale sinove v duhu borcev za svobodo avstrijskega delavstva. Iz preli-te dragocene proletarske krvi bo vzklila bujna setev. Avstrijska socialna demokracija bo zmagovito zopet vstala iz spomina na naše padle in one, ki so bili pred prekim sodom obsojeni, iz bojne slave, iz so-vraštva proti morilecem, ki so po občinskih hišah morili žene in otroke, iz sovraštva proti rabljam, ki so prinesli pod vi-selice ranjenca, in proti njih-ovim pomagačem, ki so odobra-vali krvavo delo rabeljske vlade, pa najsi sede ti poma-gači na škofovskih stolčkih ali pa v judovskih uredništvih. Rdeča zastava, pobarvana s krvjo naših junakov, bo nekoč znova zaplapolala nad Duna-jem in Avstrijo.

Silen je bil odmev dunajskih bojnih dni v vsem proletar-skem svetu. V Angliji in v Franciji, v Belgiji in na Nizo-

zemskem, v Švici in v Čeho-slovaški, povsod od Spanije do baltičskih dežel, v rdeči Rusiji, onstran oceana v Ameriki — povsod so delavci na ogromnih zborovanjih demonstrirali za borečih se avstrijski proletari-ati, povsod so preklinjali njegove morilce in rablje. Socialisti vsega sveta so smatrali za sramotno, da se je nemški delav-ski razred brez boja udal faš-izmu, čutili so, da se je radi tega usodno ohrabrila reakci-ja. Vsi so ponosni in se čutili ograbene, ker so se avstrijski delavci z orožjem roki uprli fašizmu, ker so rešili revolu-cionarno čast internacionalne-ga socializma, ker so rajši za-počeli obupen in neenak boj, kakor da bi se udali; naš upor je ojačil revolucionarni odpor svetovnega delavstva, obenem pa je to silno svarilo fašistov-ski reakciji vsega sveta. Sve-tovni proletariati je ljubil rde-či Dunaj radi njegovega mi-rnega socialističnega dela: ra-di gradbe stanovanjskih hiš, radi njegovega mojstrskega socialnega skrbstva, radi nje-gove šolske reforme. Svetovni delavski razred ljubi danes rdeči Dunaj še topleje radi njegovega revolucionarnega dejanja, radi njegovega juna-štva, radi njegove, za svobodo prelite krvi. Bolj ponosno ka-kor kadarkoli preje pojo de-lavci v vseh jezikih civilizira-nega sveta Brüglövo pesem o dunajskih delavcih:

Ponosno prapor naš vira nad nami, Bodočnost svetla v njem žari; da jo dosežesh, korakaj z nami, smo dunajski delavci!

Vojne laži fašizma.

Poleg topov, oklopnih avto-mobilov, metalcev min, letal za opazovanje, je imela dikta-tura še eno prednost pred na-mi, namreč: radio. Oddajne postaje, ki so bile močno za-sedene z vojaštvom, so ostale v njenih rokah. Upanje, da bo-mo ta napad odbili s postaja-mi na kratke valove, nas je prevarilo.

Radio je že takoj spočetka razglašal lažnjive vesti o zma-gah "državne eksekutive", o porazih schutzbunda, o polo-mu vstaje. Marsikatero pokra-jino, ki so šele iz radia izvede-le o dogodkih, so smatrale, da je vstaja že zadušena, zato se ji tudi niso pridružile.

Vlada pa je skušala vstaje demoralizirati še z neko dru-

go lažjo, ki jo je širila po ra-diu in letakih, ki so jih vladna letala povsod trosila. Skušala je namreč vstaje prepričati, da so voditelji pred bojem, oziroma v začetku boja po-begnili in so zapustili delavce "same na barikadah".

V resnici pa so bili skoraj vsi voditelji socialne demo-kracije in svobodnih strokov-nih organizacij že v pondeljek opoldne pozaprti; tisti, ki jih je diktatura obrekovala, so se-deli v njenih ječah. Izmed znanih voditeljev sva ušla are-taciji samo Julij Deutsch in Jaz. Vprav naju pa bi gospod Dollfuss najrajši obesil. Da njegovi krvniki uprav naju ni-so našli, ga je še posebej togo-tilo. Zato pa je diktatura naj-bolj obrekovala naju, češ, da sva še pred bojem pobegnili.

Na to obrekovanje moram odgovoriti. Ne radi naju, nego radi stranke. Kajti namen te-ga obrekovanja je, da bi uni-čili zaupanje delavstva v stran-ko. Odgovoriti pa moram, kaj-pak, zelo previdno. Natanko ne smem označiti ne ure ne kraja. Kajti sobojevniki, ki so bili v bojnih dneh ob najini strani, so v sovražnikovih ro-kah. Zato ne smem napisati besed, ki bi jih utegnile spravi-ti v nevarnost.

(Dalje prihodnjič.)

Konferenca PM in pik-nik v zapadni Penni

Moon Run, Pa. — V nede-ljo dne 5. avgusta se bo v Ca-nonsburgu (Strabanu) vršila okrožna konferenca klubov in društev Prosvetne Matice JSZ zaeno s piknikom. Konferen-ca se bo vršila v dvorani društva št. 138 SNPJ, pričetek ob 10. dopoldne, po konferenci bo pa piknik v Drenikovem parku. Piknik se bo vršil v ko-rist konferenčne blagajne in za kritje stroškov delegatov X. rednega zbora JSZ.

Konferenca bo važna. Raz-pravljali bomo o prihodnjem zboru JSZ, o prihodnji politič-ni kampanji ter o raznih de-lavskih vprašanjih. Konferen-ca bo izvolila tudi delegate ter jim dala priporočila. Naj na tem zborovanju ne manjka nobenega zastopnika in tudi drugi člani klubov in društev so dobrodošli — sploh ste va-bljeni vsi. Časi so resni in je potrebno, da delavstvo strne svoje sile proti kapitalizmu in reakciji.

Prav tako ste vabljeni na piknik vsi iz zapadne Pennsylv-anije in od drugod.

Jacob Ambrozich, tajnik.

Proti novi deklaraciji

Johnstown, Pa. — Soditi po člankih naših "militantov", ki zagovarjajo novo načelno iz-javo socialistične stranke, so ti menda mnunja, da bo ljud-stvo kar trumoma vstopalo v stranko radi par bombastičnih fraz v novi deklaraciji. Noben bi tega bolj ne bil vesel kot podpisani, ker pa razumem brezbržno ameriško delavsko maso in ne verjamem v čude-že, sem mnenja, da bi s spre-jetjem te izjave kvečjemu pridobili v stranko par nestrpe-žev, ki bi gibanju več škodo-vali nego koristili.

Zakaj so nekaterim "mili-tantom" bolj pri sreč tisti, ki kolebajo med socialistično in komunistično stranko kot pa "stara garda", ki se lahko po-naša, ako ne z radikalizmom, pa vsaj s čudovito vztrajnost-jo v stranki? Ni lepo, da se ne upošteva nekoliko tudi leta pri stranki ter da se cení be-sedni radikalizem 2—3 letnih članov bolj nego preudarnost in izkušnost 30—40 letnikov.

Mnogo pretirane kritike čitamo tudi o nemških sodru-gih. Prepričan sem, da bi ti kritiki, ako bi bili na poziciji nemških sodrugov, ne napravili nič dru-gače, oziroma bi se mogli na-praviti drugače. Prezira se vse preveč dejstvo, da socialisti-čna stranka ni tisto, kar bi bilo potrebno, valed tega, ker nima dovolj članstva. Torej nima niti moči, da bi izvedla vse ti-

Zapisnik konference klubov JSZ in dru-štev Prosvetne matice za vzhodni Ohio

Dne 22. julija 1934 se je v Bridgeportu, O., vršila okro-žna konferenca klubov JSZ in društev Prosvetne matice, ki je bila prilično dobro obiska-na. Sejo je otvoril konferenčni tajnik Jos. Snój ob 10. dopol-dne. Nace Zlemberger je bil izvoljen za predsednika, Flo-rian Pishek za zapisničarja.

Tajnik kluba iz Powhatan Pointa poroča, da radi slabih delavskih razmer ni mogoče poslati zastopnika. Klub na Maynardu je poveril Josepha Snoya, da ga zastopa.

Za nadzorni odbor je poro-čal Joseph Skoff, da je bilo dohodkov \$42.59, stroškov \$14.38 in da je v blagajni \$28.21. V zaprti banki ima konferenca še \$7.42, ne ve se pa, če se bo kdaj kaj od tega dobilo.

Joe Snój in Nace Zlember-ger sta poročala o agitaciji za Proletarca in je razvidno, da sta imela uspeh oba.

Pri poročilu zastopnikov je bil prvi Charles Bogataj iz Power Pointa, ki pravi, da njih klub vidno napreduje. Lepo uspeva tudi klub v Bridgepor-tu, za katerega poroča Snój. Klub obstoji dobro v vseh oži-rih, pravi Snój, in tudi kake-ga novega člana še vedno do-bi. Joe Skoff omenja angleški klub v Martins Ferryju in de-lo tamkajšnjih sodrugov, ki z nami vedno kooperirajo in so nam lahko za vzgled.

John Rebol, ki je zastopal društvo št. 13 SNPJ, z ozirom

Florian Pishek, tajnik,

Box 14, Neffs, Ohio.

A SOLEMN DUTY FACES US OUR DUTY LET THE NATION OWN THE TRUSTS

By GAYLORD WILSHIRE

Out of this dark night of American capitalism comes the inevitable disappointment of the working class with the NRA. The strike upheaval in Minneapolis and Toledo a few weeks ago is followed by the big upheaval in San Francisco that may spread to up coast port cities; a big textile strike of forty unions in Alabama; a second strike of the truck drivers in Minneapolis; a strike of the Longshoremen in Houston, and other centers of rife with working class anger over the chiseling and sabotage of codes by the exploiters of the workers.

We are probably passing into the greatest labor upheaval since 1919 and it is likely to present the organized masses with the greatest responsibilities. In the former period the struggle was confined to the steel and a few other industries; the present upheaval is more general and affects many industries. Its more general character is not an accident. Workers do not strike or threaten to strike in a period of wide unemployment without a deep sense of being wronged. There is a seething discontent of the working masses after many months of patience and hoping against hope that the NRA would create jobs for most of them and that the deadly downward pressure of the standards of living would be checked.

For several years during the terrible depression our ruling classes and their agents complimented the masses for their measureless patience. They starved without disturbing the comfort of the governing powers and our financial and corporate rulers. We have also marveled at this patience and wondered how long it would continue, but there is an end to human endurance. That end is being reached. Men, women and children of the working

class are deciding to cease being dumb animals who perish in the midst of vast supplies of food, clothing and shelter. So the working masses are asserting their claims even in the face of odds that would deter them in less grave circumstances.

The whole labor and Socialist movement faces a grave responsibility in this hour of struggle. Clear heads and tireless service in the cause are essential. Unity of purpose based upon the claims of the masses in this general struggle

is also essential. It is likely to be a turning point in labor history and no sectarian purposes should be carried into the struggle. That would be a criminal course to follow.

Close up ranks everywhere. We must give our services, and give again and again. Socialist Party members have an opportunity to help and they will help. Every last division of the labor army should answer the call rising out of this struggle. A solemn duty faces us. Let us meet it and serve our class.—The New Leader.

THE "DECLARATION" AGAIN

By STOYAN MENTON

The rank and file of the Socialist Party is faced with an issue which will in the long run be a decisive factor in the fate of American Socialism.

In the new Declaration of Principles there is embodied a course of action which has for years been a continual source of difference among the Party members; and to postpone its settlement is to play with disaster, in the form of future party rifts. It is impossible to dodge the fact that within the Socialist Party there exist several strongly marked factions, each with a radically different course of action. On one extreme there are the right wingers, represented by Waldman and the legal luminaries of the Party, who disavow all revolutionary action and believe in strict adherence to the traditional policy of slow, gradual change, accomplished solely by the parliamentary methods of reform and compromise. On the other extreme are the left wingers, who are convinced that Socialism can be achieved only by an inevitable degree of revolutionary force, or by the threat of it, and are impatient with reforms.

Although the new Declaration of Principles is a decided move toward the left, it steers the middle course, reasserting its faith in democratic procedure without making it a fetish. Before we can think about achieving power it is necessary that we iron out these differences. Let us not repeat the error of some European Socialist parties, which waited until the last minute to decide on the use of force, and as a result were so disorganized when the critical point came that they were absolutely unable to put up any real resistance to the onslaught of Fascism. The time

to debate is now, not when we get into power, or when the crisis comes. Our theoretical differences will become real then.

It cannot be denied that the new declaration can be appreciably improved. Even the committee that presented the declaration at the Detroit convention admitted that, and promised to make necessary revisions before submitting it to the members of the party. But in considering the new declaration one should avoid placing too much emphasis on a few objectionable phrases.

Although the new Declaration of Principles is not by any means perfect, it is a step in the right direction. It indicates, more than anything else, the beginning of a realistic stand on the issues of force, democracy, and dictatorship. It does not abandon faith in peaceful and orderly change, but at the same time realizes that the road to Socialism will not be strewn with rose petals, and therefore suggests preparedness for the use of a degree of force, if necessary. It does not abandon faith in democracy, but at the same time realizes that true democracy can be achieved only by the workers and their allies establishing an industrial democracy, and that what is called democracy under capitalism is nothing more than a bogus. It does not commit itself to dictatorship, but at the same time realizes that in a time of general chaos which is likely to follow the complete breakdown of capitalism there will be little time and opportunity to count noses, and would therefore have the Socialist Party assume the duty of restoring order even though it hasn't a complete majority. If the Social-Democrats of Europe had such a program, perhaps the recent history of Europe would be entirely different.

(To be continued.)

The majority of the youth of America is socially unorganized; socially unorganized in the sense that they have no common understanding or basis of applicable knowledge upon which they can work to attain a social unity. Brought up in, and continually bombarded by, capitalistic economic theories, they know but one thing: social success is attainable through power, power through money, and money through individual business efforts.

Of cooperation they know nothing. A social standing based not on monetary values but on social ethics, they care little for. That the minority wallows in luxury, while the majority lives from hand to mouth, they accept it as a necessity growing out of the theory of self-preservation.

It becomes the duty of Socialists to counteract, educationally, these outmoded concepts of capitalist dogma. Also, with the collapse of the capitalist system, it becomes the duty of Socialists to interpret it to workers.

The failure of NRA at the end of one year and the fine growth and activity with some farm sections makes our opportunity to teach the workers Socialism right now—a chance that is good. People tramping around the country suffering from lack of food and shelter and all the rest that goes to make life what it should be, are not Communists. They are simply victims of the system. They can and must be educated into a class conscious group who will demand and fight for a decent living instead of being the gullibles for the preacher who tells them—pie and the sky by and by, if you keep quiet. This duty becomes imperative every day. The demand is for ACTION or else, one does not need to be very imaginative to comprehend what the "or else" portends.

Our country, today, has the material for Fascism—it awaits a leader who can be kept down only by a strong labor movement well organized. The activities of the American Legion against the workers in different sections of the country; the signing of a bill by the president, giving outright 75,000 rifles to the American Legion which is public arming of private forces quite in the fascist spirit; are all signs of what may develop.

Joseph Drasler, Forest City, Pa.

Good Time to Begin

Tourist: "I don't believe all I hear."

Locomotive Engineer: "When you hear a locomotive whistle for a crossing is a good time to believe all you hear."

The reason why this land of milk and honey is in such a helluva mess is because it's the land of mulch and money.

For many years I have been repeating that the trust problem would some day become the great and imperative problem for this nation to solve.

At last the people are commencing to realize that upon the solution of this problem hangs the life of the republic. The wealth of our country has passed into the control of a few great capitalists. Our freedom, of which we boast, is about to be a dream of the past unless we bear well in mind that eternal vigilance is its price. Slavery is threatening us, and slavery of a peculiarly base and humiliating kind, slavery to a moneyed aristocracy.

Already monopoly fixes the hours we labor, the wages we get, and the prices we pay for the necessities of life.

If this be not slavery, then what, may I ask, is slavery?

And it is slavery more inhuman and cruel than was the Negro slavery of the South.

Owned as a chattel, it was but business policy for the southern master to care for his black slave even better than he did for his horse.

A dead slave meant a heavy loss, twice the loss of a dead horse.

But a dead working man means not one cent loss to the capitalist, although he has the same right to the fruits of his labor that the slave-owner had to that of his slave.

The capitalist not only enslaves us but our families as well.

We ourselves, worn with our heavy toil, are old men at middle age.

So well known is this that the trusts refuse employment to men past 40.

Do I speak the truth? Does anyone dare contradict me? No, the facts I state are only too well known to all.

Men, Americans, are you going to submit to this slavery?

There is no reason for a single man in America to suffer from poverty, for remem-

ber that America is the richest nation on the globe and its wealth is at the disposal of you, its citizens, whenever you choose to demand it.

America produces enough and more than enough wealth for all. The trouble is that the capitalist takes it all except the crumbs he throws as wages to the workers.

It will not be a distant day when the rich will no longer be able to either dissipate their wealth in luxury—for they will be satiated—or invest it for profit.

Then there will be the panic cry from all parts of the country of "overproduction".

Overproduction! What mockery the word will be to the hungry!

Prices will drop with a crash, factories and working-shops will close their doors for lack of orders, banks will suspend payment, our great cities will fall into the power of

ravenous mobs howling for bread.

When the starving appeal for work, the reply will be that there is no demand for labor.

America must starve because it produces too much food. The answer will still further infuriate a long-suffering but high-spirited people.

If you would save the people from starving, why not pay them enough to enable them to buy what they produce?

"It cannot be done because under the competitive system the people cannot be paid any more than they get now."

Then let the competitive system go. Let us have the co-operative system.

"But what will become of our profits?"

There will be no more profits.

Then will all the people cry, "Let the nation own the trusts."

SOCIALIST TRADE UNIONS

Whatever opinion we may have of other statements issued by the recent Socialist convention in Detroit, there can be no question but that the party is on the right track when it seeks to make its influence felt within now-existing labor organizations.

—Reading Labor Advocate.

WAR IS MURDER

There can be no permanent peace until two things are accomplished: First, people of my nation and of other nations must realize that war is not the right way to settle difficulties, that war is wrong and peace is right. And second, these same people must create a public opinion strong enough to impress upon their political leaders that they want differences settled around council tables instead of on battlefields.

Make no mistake about it, war is murder.

Wars spring from international hatreds and jealousies and rivalries for trade and commerce; from selfishness and greed; from the general cussedness of human nature. There can never be lasting peace until men have peace and good will in their hearts. And peace and good will can be cultivated.

"Blessed are the peacemakers," the Great Teacher said. We haven't believed it. Mankind has been struggling along, placing its faith in armies and navies, leaving the destiny of countries to the outcome of wars. It now is time to learn that peaceful nations are indeed blessed. That war doesn't settle difficulties. That war creates more prejudice, rivalry and misunderstanding. That war doesn't pay.—Sergt. Alvin C. York.*

* Famous as having killed more Germans than any other "hero" in the war.—Ed.

"Just So It Isn't Socialism"

If Congress can't give us jobs, why not life sentences to hard work and forceful feeding?

THE CONTRAST

BY RICHARD ELSNER

Here are a few of the many differences between the Socialist papers and the capitalist papers.

Capitalist papers—	Socialist papers—
1. Capitalist papers write for plutocracy.	1. Socialist papers write for democracy.
2. Capitalist papers promote the exploitation of man by man.	2. Socialist papers oppose exploitation in all its forms.
3. Capitalist papers espouse policies that lead to depressions and unemployment.	3. Socialist papers espouse policies that lead to permanent prosperity and guaranteed jobs.
4. Capitalist papers support war.	4. Socialist papers oppose war.
5. Capitalist papers miseducate.	5. Socialist papers educate.
6. Capitalist papers are full of nonsense.	6. Socialist papers present reading matter for enlightenment, information and entertainment.
7. Capitalist papers appeal to the morbid tendencies of readers.	7. Socialist papers appeal to the wholesome ethical and educational tendencies of readers.
8. Capitalist papers cunningly mislead readers in economic and political matters.	8. Socialist papers tell readers the truth and lead them to protect their interests.
9. Capitalist papers support employers in strikes and misrepresent the strikers.	9. Socialist papers help the strikers.

These are some of the differences. The great philosopher and Socialist, Jean Jaures, who was murdered in Paris just before the beginning of the World war, said of the capitalist papers, "The evils from which we are suffering due to the detestable organization of the press; it is not anywhere an organ of opinion; it is the servant of hidden interests." To buy a capitalist paper indicates ignorant selfishness; to buy a Socialist paper indicates intelligent selfishness.

Use the above pointers in getting subscribers.

ONLY PULLING OFF THE LEAVES

FETTERS—A FORECAST FULFILLED

Karl Marx foretold the time when the conditions of production, instead of being aids to production, would be fetters upon production. He also said that would be the time when the period of revolution would begin.

The word "revolution" is used in so many senses that it should be explained that we are using it in the sense of changing from one method of production to another—from capitalist production to Socialist production—and we are not talking about violent revolution. The fact is that an industrial revolution is never violent. It can't be. It may be preceded by a violent revolution; but the industrial revolution itself can be accomplished only by social planning and the detailed execution of the plans. It is an economic process. The way toward it may be peaceful or violent, but the actual revolution itself cannot be otherwise than peaceful, for violence would prevent the economic process from being carried out. Russia had a violent political overturn, but the industrial revolution has been going on ever since. It has violent accompaniments, but the industrial revolution itself consists of the day-by-day building up of the regime of collective industry.

In our own country there has been no recent revolution either political or industrial, but the forecast of Karl Marx has come true in that the conditions of production have become fetters upon production.

Capitalism now has both surplus capital and surplus labor. It cannot adequately employ either one. When money-capital thinks Mr. Roosevelt may tamper with the dollar, it skedaddles over to Europe looking for investment. When Mr. Roosevelt gets through tampering with the dollar, money-capital comes wandering back again a-waggin' its tail behind it and still looking for investment. The capital that consists of industries also has a surplus. There are more factories and mills than necessary to produce all the goods that can be sold under capitalism. And there are more workers than are required to produce all the goods that can be sold under capitalism. The conditions of production have become fetters upon production. Marx was right. His forecast was based upon logical analysis, not upon guesswork. Deep and actual study of the economic basis of society enabled him to foresee the trend which has resulted in the present condition. It is an example of the difference between accurate thinking and sloppy thinking.

He was also right in his forecast as to the remedy, although it has not yet come to pass. The only remedy is to change from capitalist production to Socialist production. The dog-eat-dog capitalist system is a tragedy, a comedy, a melodrama and a farce, all in one.—The Milwaukee Leader.